

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih
tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm.
osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadlajna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“,
vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti štev. 20.

Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELFON 31. 11-57

Politično društvo „Edinost“

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 12. novembra 1911

ob 10. uri predpoludne

v veliki dvorani „Nar. doma“ v Trstu

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev pregledovalcev računov.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

ODBOR.

Italijanska pravna fakulteta v Trstu
in naš položaj. *)

(Dopis z dežele.)

Vprašanje o tej fakulteti se vleče že precejšnjo vrsto let. Mnogo se je že pisalo, in veliko razpravljalo o tem postulatit Italijanov, toda do danes je vsa stvar še vedno le vprašanje časa: kdaj in kako naj se reši! Ker pa je neutajljivo dejstvo, da so laški sodeželani nam Slovencem smrtni sovražniki, zato naj nam nihče ne zamerja (bodimo odkritosrčni!), ako mi Slovenci vse te njihove doslej brezuspešne napore spremljamo le z nasmehom škodoželja na ustnicah! In če tudi tu pa tam malo podrezamo v to njihovo delo, da se njim na jezo in nam — radi zgrešenosti njihove taktike — v zadoščenje podira še to malo vspela, kolikor so ga dosegli do sedaj.

„Kjer se prepričata dva, se smeje tretji,“ pravi znani stari pregovor. In prav v tem slučaju se uresničuje ta pregovor v polni meri. Zadnji dogodki v parlamentu, ko so skoraj vsi Slovanci glasovali za prednost razpravi o italijanski fakulteti, so ne- kako preplašili Nemce, te stare zaveznike Italijanov, da so dokaj ostro nastopili nasproti italijanskim težnjam.

Nemci so z vso odločnostjo nastopili proti temu, da bi bil Dunaj sedež italijanske fakultete; vlada pa nasprotuje Trstu kakor sedežu laške univerze. In žnjo vsaj velik del Nemcev. In prav to dejstvo bi moralo na naši strani vzbujati resne pomisleke, ker smo tudi mi živo prizadeti na vsej tej stvari, in nas mora zanimati vprašanje, do kakšnega konca bi nas zamoglo to dovesti. Dunajska vlada je zagotovila Lahom univerzo. Trsta pa se brani kakor sedeža, pač pa bi se menda ne protivila kakemu drugemu laškemu mestu Primorske. — Tega vladinega nasprotovanja tej želji Italijanov Trstu kakor sedežu italijanske univerze se vendar Slovenci ne smemo veseliti in je napočno razumevati. Nikar naj si ne domišlja kedo, da morda hoče vlada s tem nas protežirati in na ta način morda nas varovati

*) Ne da bi se strinjali z vsemi izjavami g. dopisnika, priobčujemo radi ta dopis, ker mora le zanimati javnost, kako sodijo na deželi o sedaj ak- tuvelnem vprašanju italijanske fakultete. Ured.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Pisal Prokop Ohočoloušek
Poslovenil H. V.

Angora.

„No,“ je dejal Timur s trpkim zasmehom, „ali se ne bodo čudile kadune mojega harema, s katerimi si hotel obdariti svoje emire, ko jim pokažem v tej kletki tako dragoceno zverino, kakor je sultan Bajazet?“

Bajazet je zrl s široko odprtimi očmi na svoje bodoče stanovanje in Timur se je pasel na njegovem prestrašenju.

„Abdallah!“ je zavpil končno nesrečni sultan, spominjajoč se derviša in njegovega prokletja, ko ga je tamkaj v Brusii ukazal zapreti v kletko, in zakril si je z bilanmi obraz, da so verige, s katerimi je bil vkle- njen, ob dvignjenju rok same zazvenele.

Brez upora se je dal odpeljati v kratko, svojo pozlačeno ječo; njegov ponos je bil strt.

Toda mera njegovega trpljenja še ni bila polna, še bolj ga je hotel ponižati nje-

pred italijansko nasilnostjo. Vladi je sicer namen, da bi potisnila Italijane v Trstu ko- likor le možno v kot, ali to v prvi vrsti v svrhu, da polagoma pripravila tla bodočemu nemškemu Trstu. Nekako presenetljivo doni morda komu ta naša trditev, toda pogledimo od bližje, da vidimo, ni-li morda v njej vendar-le — resnice?!

Gospodarska moč v Trstu prehaja že danes iz italijanskih v nemške roke; torej v tem pogledu se Nemcem ni več mnogo bati Italijanov. Nemcem nedostaja le še po- litična moč! In tudi te si pridobivajo že dan na dan po svojem preračunano načrtanem programu, t. j. z vzgojo in priseljevanjem (infiltracijo) nemštva na tržaško ozemlje.

Za nemško vzgojo skrbi že sedaj cela množina državnih nemških ljudskih in sred- njih šol (svoje prste stezajo tudi že po strokovnih šolah, n. pr. po navtični); a tudi druga točka njihovega programa, t. j. na- seljevanje Primorske z nemškimi življem, se vrši dan za dnem v prav obilni meri.

Ali pa imamo mi primorski Slovanci kaj, kar bi moglo resno ovirati Nemce na nji- hovem, za nas toli nevarnem delovanju, ki je oni tako dosledno vrše, podpirani od nemških avstrijskih vlad?

Na žalost moramo priznati, da mi sto- jimo popolnoma razoroženi nasproti temu navalu; naša odpora sila je mala, sred- stva za tak boj neizdatna, na drugi strani pa smo vsprejemljivi za nemški jezik in nemško kulturo kakor razgret vosek za pečat. Z ozirom na vse neštete krivice, ki nam jih delajo Italijani, in z ozirom na njihovo ne- ugasno sovraštvo proti našemu narodu je sicer s človeškega stališča povsem umljivo, ako se Slovenci škodoželjno smejejo, kadar Nemci podajajo Italijane in če se veselijo, če: prav vam bodi! Če vi nas, pa naj Nemci vas! Kakor rečeno, človeški je umljivo to zadoščenje, ali tudi nevarno je, kajti s tem dajamo Nemcem nehoté moralno podporo na germanizaciji naših pokrajin!

To našo slabost in laško nesposob- nost za stvarno razumevanje in trezno raz- sojevanje političnega položaja poznajo Nemci jako dobro in tako se korak za korakom, a dosledno bližajo svojemu cilju.

Italijani zahtevajo svojo fakulteto že mnogo let; in sicer zahtevajo vstrajno in kompaktno, da-si ve vsak političen otrok, da tej zahtevi je namen v prvi vrsti le po- litičen. In vendar imajo svojo fakulteto že zagotovljeno! Politično komedijo igra le še vprašanje, kje naj se ta fakulteta spravi pod streho! Italijani zahtevajo neizprosno le Trst za sedež svojih fakultet, a vlada se protivi temu na vse pretege. Lah pa ne bodo dajali miru, in nadlegovali bodo vlado tako dolgo, da slednjič deloma s svojo nadležnostjo, deloma tudi po diplomatičnih vplivih iz sosednjega kraljestva, dosežejo zadovoljitev svojim željam. Saj dobro vemo, da smo bili prav mi primorski Slovanci ne- šetokrat že ravno vsled tega nesrečnega vpliva od strani naše italijanske zaveznice prikrašani na državljanskih in narodnih pravicah. In tako se zna zgoditi nekega dne z vprašanjem laške pravne fakultete.

Kaj pa porečejo primorski Slovanci ta- krat, ko se to zgodi — morda sicer ne tako kmalu, ali enkrat vendar-le?!!

V tem vprašanju bi bilo treba na naši strani nekoliko več odkritosrčnosti, ko imamo

vendar tudi mi svoje želje in zahteve za slučaj, da Italijani dosežejo svoj namen.

Tudi mi se od časa do časa oglašamo z enako zahtevo, kakor Italijani, toda one vstrajnosti, resnosti v zahtevanju svojih pravic le nimamo, kakor jo imajo Italijani.

Naše navdušenje za slovensko pravno fakulteto je dobilo jako mrzel tuš od naj- močnejše naše politične stranke v središču Slovenije, kjer so kranjski klerikalci poka- zali očito, da jim ni do slovenske univerze prav nič. Dokaz temu dejstvo, da je deželni vseučilišni fond odtegnjen svojem namenu. Naprednjaki so o tej priliki nekoliko poren- tačili, priobčivši v svojih glasilih par ostrih in zabavljivih člankov na naslov „klerikalne nenasitne bisage“. In vsa naša zahteva po univerzi je šla za nedogledno dobo adakta.

Izvenkranjski Slovenci pa si niso ni- koli upali resno poseči v to zadevo, boječ se, da ne bi morda tako škodovali disciplini in da ne bi s tem kvarili vse naše akcije.

Roko na srce, in vprašajmo se: je-li bila ta naša zahteva res odkritosrčna in koliko je bilo resnosti v njej? In vsak način in pred vsem pa moramo priti na jasno sami seboj: za slučaj, da italijanska fakulteta vendar pride v Trst! In to je naše mnenje, da zahteva primorskih Slovencev bodi: ta visoka šola bodi utrakvistična!! Mi smo že davno vedeli, da je Trst naj- večje slovensko mesto, a iz raznih obzirov smo se držali skromno. Res je, da ne leži to mesto v središču Slovenije; zato pa leži na obalah Adrije in je že iz davnine gospo- darsko središče vsej Sloveniji.

Vlada se bo branila Trsta, češ, da tako trgovsko mesto ni primeren kraj za sedež univerze. Prepričani pa smo vsi, da, če bi se mesto laške, zahtevalo nemško fakulteto v Trstu, ne bi se vlada čisto nič protivila in v očeh naših Nemcev bi bil Trst v tem slučaju najprimerniša pozicija za tak kul- turni zavod.

Primorskim in dalmatinskim Slovanom pa že danes gorko pokladamo na srce: priporočajte srednješolski mladini, naj se uči poleg družega tudi talijanščine, da boste pripravljeni za slučaj, da pride fakulteta v Trst, da bo na njej primerno število sluša- teljev slovenske narodnosti. Italijani sami bodo imeli bore malo od nje, če se ne bodo učili tudi deželnih jezikov! Italijani bodo imeli k večjemu gotov kontingent za — demonstracije. Ta „dobiček“ na italijanski strani pa naj na naši strani paralizira šte- vilo naših akademikov!

Guerra d'Europa.

S kako duševno hrano pitajo naše so- sede, ki se ponašajo s svojo dvatisletno kulturo, nam kaže najbolje roman, ki je pod gori navedenim naslovom pred kratkim izšel v Italiji. Pogledjmo si vsebino:

Ah, kako hitro leti čas, in kako drve dogodki drug za drugim!

Italija je anektirala Tripolis, odtrgala se je od trozveze in se pridružila Franciji in Angleški. Rusija je prebolela svojo drugo revolucijo, opustila je svojo zvezo s Fran- cijo in se je pridružila Avstriji, Nemčiji in Turški. Na Grškem so izgnali svojo dinastijo in pozvali na prestol savojskega princa Amadea I.

Vse velesile so se močno ojačile v vo-

vladajoč srce Bajazetovo, vlada dva dela sveta, ona, ki jej je prej na en edin migljaj služilo stotine rokinj, je morala sedaj sama streči krutemu zmagovalcu, ker je bila njegova sužinja. Ni se nepotrebno obotavljala, saj bi bilo zastoj itak vsako obotavljanje; šla je, nalila v kupico vina in jo podala Timuzu.

Ob tem pogledu je sultan vnovič tresel droge svoje kletke, zmerjajoč pri tem Ti- muru na ne malo radost istega in njegovih gostov:

„Ničvredni hlapec, sin pastirjev, kako se moreš drzniti delati tako sramoto meni, rojenemu sultanu, sinu sultanov, in moji gosudarki, ki je hčer kraljev?“

Kakor da ne sliši teh besed je Timur vsprejel s smehljajočim licem kupico iz rok Milevo in jo je nesel k ustnam. V tem je zažvižgala pušica skozi zrak in je, izblivši mu kupico iz rok tik pred samimi usti, ob- tičala v širokem rokavu njegovega kaftana.

„Pogini podlež, da ne boš sramotil več srbskega imena v hčeri njegovih carjev!“ Zadel je pri tem glas iz talpe gledalcev, ki so gledali iz daljave na gosiljo svojega hana, prirejeno Bajazetu v sramoto.

„Milan!“ je vskliknila Mileva nehoté, ko je čula ta glas.

„Sveti Sava!“ se je oglasil spet prejšnji glas, „mari sem vdarjen s slepoto, da za-

jaškem pogledu toliko na suhem, kolikor tudi na morju, najponosnejši pa je Mars Italije. Kralj Viktor Emanuel ima na dan bitke pri Visu (20. julija) veliko revijo svo- jega bojnega ladjevja. Ha, kaka krasota, kaka moč! Italija ima dve ogromni oklopni ladiji po 36.000 tonelat „Patria“ in „Maz- zini“, ki ju gonijo novi motorji; ladije istega tipa „Rè d'Italia“, „La Regina d'Italia“, „Christoforo Colombo“ pa v naglici dohite- vajo svoje obožovanje. Mimo pluje druga divizija starejših dreadnoughtov, „Deilio“, „Principe Humberto“, „Porta Pia“, „Giosuè Carducci“, imajo po 27.000 tonelat in sta- rejše turbinske motore. Za njimi sledi ne- skončno število križark in podmorskih čol- nov. Ladije grme pozdravne strele, pa tudi v zraku se strelja na čast: nad morskimi ladjami pluje zračno ladjevje pod poveljni- štvom kneza Giovannija Embriaca.

„Ah, kako krasen je ta pogled!“ meni italijanski kralj, ki zre s svoje ladje „Adria- tico“ na morskino in zračno ladjevje. — „Z vami ne pojdem, moj prostor je na mejah,“ pristavlja.

Italija je l. 1921 jako močna država: razen v severni Ameriki je ogromna kolo- nija Italijanov v južni in severni Afriki, skupni časopis „Italia“ izhaja istodobno v Buenos Ayres, N. Yorku, Rimu, Milanu in v Tripolisu. Vse se nagiblje k vojni. Čaka se samo na ugodno priliko. Ta prilika se je nudila.

Senzacijski telegrami: „Pepino Gar- baldi je došel v Albanijo, pobil je Kiamil pašo in oblegel Valono. Albanci so mu kar padli okoli vratu!“ — „Grško ladjevje je dospelo pred Kaneo. Grki zahtevajo Kreto in ne odnehajo.“

Še tihi na pol obnažen meč Marsa v nožnici. V naglici se shaja v švicarskem Neufchatlu kretska konferenca velesil, toda zaman. Cesar Viljem II. stopa v ospredje; odpokliče svojega zastopnika z Neufchatla in zahteva kategorično: „Na Balkanu naj ostane vse, kakor je bilo!“ In da prestra- šijo zapadne države odpluje rusko in turško ladjevje iz Bospora in jemlje smer proti Egejskem morju.

„Vojska demokracije proti konservati- vizmu“ začena! — razglašajo italijanski listi. V Rimu je ministersko posvetovanje, ki do- voljuje vojnemu ministru vsakateri kredit. Na Dunaj se pošlje ultimatum.

Italijansko bojno brodovje je zbrano pri Brindisi pod poveljništvom admirala Gio- vanija d'Auriae. Radjeval telegram mu na- znanja: „Avstrija je napovedala Italiji vojno. Storite svojo dolžnost!“ In italijansko bro- dovje je odplulo še iste noči iz Brindisi proti severni in tudi poveljnik aeroplanov, knez Embriaco je zgodaj zjutraj odletel. Pri Manfredonij je italijansko brodovje zagledalo v jutranjem svitu prvo avstrijsko križarko; bomba, ki so jo izstrelili iz aeroplana, je v trenutku vničila avstrijsko ladjo — knez Embriaco je zaplaval od radosti nad to prvo zmago Avstrijsko ladjevje tudi ni lenarilo; pod poveljništvom admirala Montefeltra je začelo bombardirati Ancone in je vničilo del železnice pri Sinigaglia. Baterije v Spizza so streljale na Antivari (Bar.) Toda, ko se je bližalo močnejše italijansko ladjevje, se je začelo avstrijsko brodovje umikati in se je umaknilo v puljsko пристanišče, kjer je je italijansko brodovje zaprlo, kot Japonci rusko ladjevje v Port-Arthuru.

denem bedno kupico mesto tvojega senca?“ A njegove besede so se zadušile v kriku in ropotu nad tem drznim dejanjem.

Timur se ni niti ganil, ko mu je zletela kupica iz rok; komaj da se je ozrl za njo, ko se je trkljala po pesku; potegnil je pu- šico iz rokava svojega kaftana in jo je paz- ljivo ogledal.

„Allah!“ je dejal potem glasno, „eno pero manjka; če bi bil strelec opazil, da na desni strani pušice manjka eno pero, bi bil mesto kupice zadel moje sence. Kje je ta strelec?“ je vprašal z močnim glasom. In že so postavili predenj Milana Topliča- nina, preoblečenega v tatarsko obleko; v tem preoblečenju je seveda zamogel dospeti do hanovega šotora.

„To je eden izmed onih krščanskih sužnjev, ki so se ruvali kakor Levi“, je de- jal Timur svojim emirom, ko si je Milana pazljivo ogledal. „Toda, pri vsem tem je samo podel pes, ki misli, da vniči življenje hanu, katerega ura še ni prišla.“

Poglej bedni pes!“ mu je pokazal pu- šico, „imel si bolje ogledati svojo pušico in bi bil videl, da manjka na desni strani eno pero!“

„Ha!“ je zavpil Milan presenečen, in se je napel tako, da je bilo čudno, da niso popokale vezi, s katerimi sta bili njegovi roki privržani k telesu. (Pride še)

Med tem je nastala tudi italijansko-avstrijska vojna na kopnem. Avstrijci so pod vodstvom maršala Frankensteina izpali iz južne Tirolske ter hoteli vpadli Lahom v bok, toda ni se jim posrečilo. Lah pod vodstvom vojvode Ivrejskega, oprajoč se ob svoje trdne vojaške tabore, ob trdnjavi na Monte Baldu in v dolini Adiče so Avstrijce odbili; pri tem je padel v boju avstrijski nadvojvoda Fran Albert. Maršal Frankenstein je moral odložiti vrhovno poveljništvo in na njegovo mesto je stopil grof Wurmster; sam cesar se je podal k armadi. Avstrijci so sklenili vprizoriti glavni naskok od reke Soče in ne čakati, da prihitita ruska vojska, ki je tudi že odrinila na bojišče, Avstrijem na pomoč. Naskok Avstrijev ob morskimi obali se zopet ni posrečil, ker so italijanske ladje podpirale svoje s streljanjem; posrečila se je pa slučajno Avstrijem majhna zmaga na severnem krilu. Italijani so se umaknili k Adiči, Avstrijci so se jim postavili nasproti. Laške pozicije so nepremagljive.

Pomorska vojna nadaljuje. Avstrijsko brodovje je zaprto v puljski luki — kako neki bi se rešilo? Admiral d'Auriac je, dasi nerad, zapovedal bombardirati Trst. Tedaj se je spustilo avstrijsko brodovje iz pristanišča; prišlo je do strašne pomorske bitke, v kateri so bile potopljene avstrijske ladje „Vis“, „Habsburg“, „Cesar“, „Tegethof“, „Viribus unitis“, „Fran Josip“ in „Adrija“ sta se razbili ob skalnem obrežju Dalmacije. Italijani so zgubili samo dva dreadnoughta: „Christoforo Colombo“ in „Tirreno“. Avstrijsko brodovje pa je na vse strani razkropljeno, od ognja sežgano in vničeno.

Tudi na ostalih bojiščih se „dela“. Nemci so prodrli skozi utrjene Vogese, toda Francozom, katerim je prihitelo preko Belgije pet najboljših angleških polkov na pomoč, se je posrečilo Nemce poraziti. Nad združenim brodovjem rusko-nemškim je zmagovalo združeno brodovje anglo-italijansko in to tem lažje, ker je med ruskimi mornarji izbruhnil upor. In ker je nastala v Rusiji nova revolucija, se mora rusko vojaštvo hitro vrniti domov; italijansko brodovje, prodrši v Črno morje, prisili Rusijo, da prosi za mir!

Po zmagoviti evropski vojni izgleda mapa Evrope tako-le: Italija ima Trst in Dalmacijo, Albanija je samostojna, Nemčija je morala vrniti Franciji Alzasko in Lotaringijo, Kreta je grška. Demokracija je zmagovala nad konservativizmom. —

To je vsebina tega romana, za katerega se Lah sedaj kar trgajo in ki nosi napis „Guerra d'Europa“, evropska vojska. To skrupulo, ki strašno laska „kulturnim“ Lahom, je napisal X. L. E. A. R., commandante in Genova.

Menda pa bo resnica vendar-le malce drugačna — nego je ta „roman“!

Pred krizo?

Trst, 28. oktobra.

Baron Gautsch je zopet enkrat govoril. Njegov govor je izzvenel kakor prošnja do onih, ki odrekajo Slovanom vsako sodelstvo na vladi. Nemški Nationalverband je najmočnejša parlamentarna skupina, nanjo mora računati vsak minister in tudi baron Gautsch si mora zagotoviti njeno podporo, ako hoče dobiti potrebno večino. — O ta uboga večina, kako težko jo je sestaviti pri nas v Avstriji! Nemški Nationalverband je sicer najmočnejša skupina v parlamentu, a obstoja iz tako različnih elementov, da doslej v nobenem vprašanju ni postopal enotno. Tudi mu nedostaja potrebne discipline, kar

so mu očitali celo nemško-nacionalni listi. Najlepši dokaz za to je bilo glasovanje o italijanski pravni fakulteti, naj bi se o nji razpravljalo pred proračunom. Baron Gautsch je trdno namenjen, rekonstruirati ministerstvo, v katero hoče pritegniti tudi dva Čeha. Tudi v tem vprašanju si Nemci niso edini. Moravski in češki Nemci so odločno proti rekonstrukciji na tej podlagi, medtem ko so bili alpski Nemci pripravljeni, dovoliti Čehom to koncesijo. Res čudno! Nemci na Češkem, ki najbolje poznajo Čeha in njihovo kulturno in gospodarsko moč, se protivijo češkim ministrom. To ne izgleda bogve kako spravljivo in dokazuje samo, da pravna sprajanja danes ne stoji preveč sijajno. Tem Nemcem je bil v prvi vrsti namenjen Gautsch govor. Pravijo, da je naredil na slovanse poslanec globok utis. Morda! Baron Gautsch hoče pritegniti k vladni večini tudi Čeha; zato ni nič čudnega, če jim je pri tem napravil par poklonov. Vsekakor je Gautsch govoril zelo samozvestno, kakor navadno ne govorijo ministri, ki stoje pred demisijsko.

Te dni se sicer mnogo govori in piše o krizi, ki ima izbruhniti vsak trenutek, a na to smo v Avstriji že vajeni. Baron Gautsch ima trdno voljo, stopiti pred parlament z rekonstruiranim kabinetom, v katerem bosta sedela dva Čeha. Sedaj gre samo za to, da Nemce prepriča o potrebi tega koraka. In to je ravno najtežja stvar!

Nemci so ostali vedno stari Nemci, med katere ni še prodrlo prepričanje, da imajo poleg njih tudi drugi česa ukazovati. Ali ni žalostno, da mora ministrski predsednik šele dokazovati, da brez Čehov danes ni možno več vladati? Ali ni ravno tako žalostno, da se Nemci še vedno poslužujejo onega že skrajno neukusnega argumenta, da plačujejo oni večino davkov v Avstriji? Po tej poti ne pridemo nikdar naprej. Ljudstvo pa je tudi že sito, čitati in poslušati vedno cele štorije o rekonstrukcijah, pogajanjih itd.

Ali naj zopet pride § 14 ali razpust državnega zbora.

V Avstriji res ne pridemo iz teh večnih kriz, a temu gotovo niso krivi Slovani. Tu ne pomaga noben še tako spreten minister nič, dokler se ne izvrši revolucija v duhovih, v onih duhovih, ki vodijo danes v Avstriji nemško politiko fanatizma in privilegijev. Seveda tudi Čehi ne vstopijo kar tako v kabinet in bodo zahtevali potrebne garancije.

Kar se tiče nas Slovencev in sploh Jugoslovancev, pa pri vsej stvari ne pridemo niti v poštev! In to po lastni krivdi. Nočemo tu ponavljati že vsem znanih stvari; samo čudno se nam zdi, ko piše „Slovenec“ v svoji situacijski sliki, da ima baron Gautsch v svojem načrtu tudi Slovence, ker je v začetku akcije povabil k sebi dr. A. Šusteršiča. Za jugoslovanskega ministra tu gotovo ne gre, temveč samo za pogoje, pod katerimi bi Slovenci stopili v vladno večino. Kaj nam bi Gautsch obljubil v tem slučaju — ne vemo. Toliko je gotovo, da bo skušal opraviti tudi brez Slovencev.

Splošna radovednost vlada, kaj bo s protidraginjskimi predlogi za svoboden uvoz argentinskega in drugega mesa, ki so bili v protidraginjskem odseku vsi vsprejeti? Sedaj pridejo pred zbornico in če jih tudi ona vsprejme, bo to pomenjalo velik poraz za agrarce in barona Gautscha, ki je že opetovano izjavil, da vlada ne odneha od svojega „pravnega“ stališča.

Četudi se torej Gautschu rekonstrukcija posreči, zadane tu na nov kamen, ki ga utegne pokopati. Večina v draginjskem odseku je vsprejela socialistične predloge in že to znači nezaupnico vladi. Baron Gautsch napne zato vse svoje moči, da ti predlogi ne zadobijo v zbornici potrebne večine. —

mного jih je, ki jim vzbujajo le ime realka ali gimnazija vso ono jezo, ki so si jo nabrali v onih sedmih ali osmih letih. Mi polnimo dušo naše mladine z mrtvo znatostjo in ji s prevelikimi zahtevami kvarimo nedolžno veselje življenja“. Tako nam pravi avtor v II. delu svojega „Reda iz npravnosti“. Toda ni le šola kriva, kriv je tudi dom! Na domu naj bi vsaj otrok našel solčnega veselja, če že mu ga šola vsled nervoznosti svojih profesorjev ne more dati. Kje naj se mladenič odpočije, kam naj se nasloni? V šoli bojažen in strah, doma bojažen in strah. — Torej, kje naj navstaja tisto soglasje, ki bi naj vladalo med šolo in domom? In da je temu tako, krivi so profesorji sami. — „Kajti, kaj menite, kakšni avtorji smo pač mi! Mi, šola, zapovedujemo, določujemo, zahtevamo, dom se nam mora brezpogojno udajati in pokoriti. Mi pričakujemo in morda še celo zahtevamo, da stariši vsled najmanjše pritožbe profesorja svoje sinove občno kaznujejo, tepejo — z eno besedo, mi smatramo v svoji vsega moči očete za šolske policije, kajti mi imamo moč, a stariši strah! Gorje mu, ki se nam noče ukloniti! Nasledke svoje upornosti vidi potem v spricvalu svojega sinu“.

To bi bilo jedro in osnovna misel pričujoči igri. Marsikatera grenka prihaja iz avtorjevega peresa; toda dodaja sam: Hvala bogu, vsi profesorji niso taki.

S tem je bil tudi v zvezi njegov včerajšnji govor, v katerem je zelo ostro govoril o uradništvu, ki se bori proti lakoti. Seveda gospod baron ne ve, kaj pomenja biti lačen; zato tudi ne bo nikoli pojmoval resnosti uradniškega gibanja. Napadal je tudi socialne demokrate, očitno iz jeze radi tega, ker ima njihova agitacija vspeha tudi pri strankah, ki niso socialistične in ki so v draginjskem odseku glasovale za „demagoške“ predloge.

Tak je danes položaj. Gautsch hoče storiti vse, da reši potaplajočo se barko. Pojde-li, to pokažejo prihodnji dnevi.

Naš dom.

Sinoči se je ob zelo številni vdeležbi v gledališki dvorani „Narodnega doma“ vršilo nadaljevanje dne 15. t. m. začete ustanovnega občnega zbora stavbinske zadruga „Naš dom“.

Predsednik pripravljelnega odseka dr. Rybář je konstatiral, da se je dosedaj priglasilo 98 članov. Pozval je člane, naj stavijo predloge glede odbora. Odbor posojilnice se je sicer posvetoval, glede članov bodočega odbora, vendar ni mogel najti primernih oseb, ki bi bile pripravljene sprejeti, ker je več oseb, ki so bile naprosene, da bi vstopile v novi odbor, to odklonilo. Govornik omenja, da imajo odborniki nove zadruga pričakovati mnogo dela in nikake nagrade. Po pravilih morejo sicer odborniki od čistega dobička dobiti primerno nagrado, a prej ko pride do tega, preteče najmanj par let. To, da mu se zdi potrebno omeniti, da se ne bo mislilo, da čaka odbornike nove zadruga kaka dobrota.

Prosi potem, da navzoči člani predlagajo primerne osebe v odbor. — Predlagane so bile razne osebe in konečno je bila izvoljena z vzklikom sledeča lista:

Odbor: Furlan Vekoslav, računski svetnik pri višji deželni sodniji, ravnatelj: dr. Ferdo Černe, odvetnik, ravn. nam.; Anton Žiberna, drž. uradnik, knjigovodja; Janko Malenšek, posojilnični uradnik, blagajničar; Dekleva Ivan, poštni poduradnik in Nabergoj Milan, mehanik, odbornika. Nadzorstvo: dr. Just Pertot, zdravnik; Jernej Pintar, bančni uradnik; Anton Rustja, delavec; Šorn Josip, odvetniški uradnik; Pirnat Ant., zasebni uradnik, dr. Čok Iv. Marija, odv. kandidat.

Član g. Bizjak je vprašal, na kako ozemlje se razteza delokrog zadruga. Rekel je, da je več izven Trsta stanujočih železničarjev, ki bi tudi pristopili, ko bi zadruga svoj delokrog razširila tudi izven Trsta.

Dr. Wilfan je odgovoril, da je delokrog zadruga krajevno neomejen. Zadruga bi mogla graditi hiše tudi na Češkem, ko bi le imela člane tudi tam.

Dr. Rybář je na to novemu odboru priporočil, naj se loti pridno dela in je potem zaključil to velepomembno zborovanje.

Tržaška podružnica „Glasbene Matice“ v sezoni 1911-12.

Tretje leto svojega delovanja komaj je začelo to naše Glasbeno društvo, in že lahko zabeleži dokaj razveseljivega napredka. Morda ustrežemo zato marsikateremu prijatelju tega društva, ako podamo kratek opis o sedanjem položaju društva in njega glasbenega zavoda. Saj bo to zanimalo ne samo člane in podpornike, ampak tudi širšo javnost.

Glavna točka tega marljivega društva, je Glasbena šola, kateri društveni odbor posveča svojo glavno pažnjo in skrb. Kako bi tudi ne, ko vendar ta zavod tako vidno napreduje! V prvem letu (1909/10) je obiska-

Tudi dom, vzgojo doma, nam je prikazal Swayer. Gospod višji računski svetnik se je poročil. Ona mu je podala roko prisiljeno. Ko je stopila pred oltar, je nosila v srcu družega. Svojega moža ni ljubila in vendar ga je vzela. Iz tega zakona sta se porodila dva otroka. Zlasti sin Feliks, nadarjen mladenič, pesniška natura, ki je že v svojem 17. letu pogodil, da ta zakon ni naraven, čuti, da mati ne more imeti srca zanj. Hrepeni po materini ljubezni, toda sin in mati sta si ostala tuja. In oče je krut, brezsrčen uradnik, ki ne pozna družega cilja, nego hrepenenje po povišanju v službi. Svojemu sinu je določil uradniško kariero. Ni se mu zdelo vredno niti toliko, da bi vsaj vprašal svojega sinu, je-li zadovoljen s tem njegovim sklepom? A mladenič ne čuti nobenega nagnjenja za uradniški stan. Morda bi postal bil po svoji inteligenci velik pesnik, morda slaven mož; toda slaba vzgoja, in šikane šole so uničile mlado življenje.

Vsako leto ob koncu šolskega semestra čitamo o raznih dijaških samomorih. V večini slučajev ostaja uganka tragedije nerešena.

Enega takih slučajev nam avtor prikazuje v svoji drami.

Tragedija življenja, tragedija otroške nerazumljive duše, doseže tudi pri nas vspeh, ki ga zasluži to lepo in poučno delo.

valo glasbeno šolo koncem šolskega leta 23 gojencev, lani 1910/11 že 44 gojencev in početkom letošnjega leta je dosedaj vpisanih že 81 gojencev. Torej direktno progresivno naraščanje! In sicer je deležnih letos pouka v klavirju 47 gojencev, v vijolini 34 gojencev in splošno glasbeno teorijo in šolski zbor obiskuje 44 gojencev.

Klavir se poučuje I.—VI. letnik, vijolino I.—IV. letnik in teorijo I. in II. letnik. Poleg tega pa so izven rednega pouka vsako nedeljo jutraj vaje v ensembli, s čemur se je položilo temelj za mali orkester gojencev.

Ako bi se oglasilo primerno število udeležencev, bi ustanovili pod okriljem društva in z njega podporo — seveda izven šolskega pouka — tudi samostojen salonski orkester, v katerem bi seveda sodelovalo vse učiteljsko osebje.

V društveni šoli poučuje šest učiteljskih močij, ki so se vsi takoj s početka z dobro pojmovanim navdušenjem in s smotreno vneto in poštenostjo oklenili društva ter mu stavili v prid njegovih koristnih in lepih prizadevanj svoje večje in strokovne moči na razpolago. A ne samo to! Odbor, uvidevši simpatije in zaupanje, ki se stavlja v glasbeni zavod, in v spoznanju, da takemu zavodu, ki pokazuje tako krepek napredek, je treba dati tudi krepke in avtoritativne zaslonbe in teoretično in praktično docela izvežebano strokovno vodstvo, je stavilo sedaj na čelo svojega glasbenega zavoda temeljito izobraženega šolskega vodjo v osebi g. Viktorja Šonca. Novi šolski vodja, ki prevzame vodstvo in pouk s 1. nov. t. l. je absolviran praški konservatorij za klavir in solopetje, bil je operni pevec in solist v Narodnem divadlu v Pragi in v Draždanih, kjer se je še posebej spopolnil v solopetju. Novi šolski vodja gosp. Šonc bo poučeval klavir, solopetje, in — ako se priglasijo vsaj štirje učenci — tudi harmonijo in kontrapunkt. Za solopetje je tudi že priglasenih več učencev; kdor se misli še oglasiti, naj to stori do 1. novembra, kajti s tem dnem začne pouk za solopetje (dvakrat na teden po pol ure individualnega pouka; šolnina 8 K na mesec.)

Slednjič vzdržuje društvo v okvirju svoje glasbene šole še dijaški zbor, ki ima dva oddelka: možiki in mešani zbor. Obiskuje ga okroglo 40 dijakov raznih tržaških srednješolskih zavodov.

Poleg glasbene šole pa ima društvo tudi svoj samostojni možiki in mešani zbor okroglo 50 članov. Pevke in pevci, ki bi radi pristopili na novo k zboru, se lahko oglašajo med pevskimi vajami, ki so za ženski zbor vsak ponedeljek in vsako sredo od 8. do 9. ure zvečer in za moški zbor vsak torek in petek ob isti uri, za vse v „Trgovskem izobraževalnem društvu“ (ul. sv. Frančiška št. 2. I.)

Prvi društveni koncert bo 5. januarja 1912, na katerem se bodo izvajala poleg velikih simfoničnih točk vokalna dela največjih domačih skladateljev. Na drugem koncertu, ki bo spomladaj, nastopi mej drugim mešani zbor s spremljevanjem orkestra z velikim, novim Parmovim delom „Povodnji mož“, ki je na zadnjem koncertu „Gl. Mat.“ v Ljubljani doseglo velik vspeh.

Društvo priredi letos tudi Hajdrihov večer, na katerem se bodo izvajale deloma še neobjavljene skladbe tega našega slavne ožjega rojaka — glasbenika. — Kakor znano, je bila tržaški podr. „Glasbene Matice“ izročena v last in posest Hajdrihova zapuščina, ki obsega mnogo skladateljevih manuškriptov, med katerimi je več še neobjavljenih zborov in solospjevov. Društvo se pripravlja, da izda o prikriti te glasbene bisere našega priljubljenega glasbenika.

Slednjič bi bilo še omeniti, da namerava društvo prirediti v najkrajšem času s sodelovanjem raznih odličnih glasbenih in pevskih močij koncert (matinejo) za mladino slovenskih tržaških in okoliških ljudskih šol. To bo prva prireditev te vrste v našem mestu sploh.

Tak je torej v kratkih orisih sedanjí položaj Trž. podr. „Glasbene Matice“ in nje program za delovanje v letošnji sezoni 1911/12. Na vsak način je to razveseljiv pojav v našem kulturnem življenju, vreden vsestranskega upoštevanja in vsestranske podpore, in to tim več, ker je to slovenski zavod, vzrastel iz naroda za narod, ki stoji tu brez vsake tuje podpore, a je zato navezan le na moralno in materijalno zaslonbo somišljenikov.

DRŽAVNI ZBOR.

(Izvirno.)

DUNAJ 28. — V današnji seji državnega zbora se je občutno poznalo, da jutri začnejo kratke vsesvetske počitnice. Mnogi

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELN

PODŘUČNICA V TRSTU
PIAZZA DEL PONTEROSSO 1
Vloge na knjižice 4 1/4 % Premije vloge 5 1/4 %
Fiksne vloge pod najugodnejšimi pogoji.
VADÍJE IN KAVCÍJE --- MENJALNICA.

Uradne ure od 9—12. dopol. in 2—5 pop.

Velika zaloga Izgotovljenih oblek in krojačnica I. vrste

Armando Levi, Trst ulica Giosuè Carducci 32 (vogal Santorio Santorio)

je bila povečana in je preskrbela velik izbor izgotovljenih oblek za moške in otroke ter ino- in tuzemskih blaga. Pomnite, da je to edina konf. trgovina z lastno krojačnico.

poslanci so se že včeraj odpeljali domov, tako da je bila zbornica skoraj prazna. Nekoliko več poslancev je poslušalo finančnega ministra dr. Mayerja, ki je v obširnem govoru odgovarjal na kritike finančne uprave, ki se je izrekla tekom proračunske razprave. Branil je finančno upravo s finančno-tehničnega stališča, toda ne preveč spretno.

Zanimivo je bilo njegovo naznanilo, da vlada v kratkem predloži parlamentu nove davčne predloge in sicer: davek na žganje, na pivo, na vino, davek na avtomobile in monopol na vžgalice.

Finančni minister dr. Mayer je predvsem odgovarjal na očitanja posl. Redlicha, ki je poudarjal, da so številke proračuna v celoti napačne. Kar zahteva vprašanje reforme uprave, je minister mnenja, da se s tem ne bo dalo mnogo prirediti. Veliki zneski se naenkrat ne bodo dali prirediti, mogoče je le, da se bo dalo kaj doseči s postopnim podrobnim delom. Skušal je nato ovreči kritiko posl. dr. Redlicha glede posameznih oddelkov finančnega ministrstva in je poudarjal, da je finančno ministrstvo ukrenilo vse potrebno, da se prištedi v resnici kaj. Vlada se torej zanima za preuredbo uprave. Branil je nato svoje nameravane ukrepe za zboljšanje položaja uradništva in predloga za pokritje iz tega nastalih večjih izdatkov, ter je izjavil, da smatra za nerazdružljivo z njegovo odgovornostjo kot finančnega ministra, da bi predložil v sankcijo zakon, ako ne bi bil obenem poskrbljeno za pokritje.

Nato je pobijal pripombo posl. Bilinskega, da so predloženi davki, davki v gotove namene, in trditev posl. Steinwenderja, da bi minister ne bil zahteval pokritja, ako bi ne bila prišla vmes uradniška predloga. Poudarjal je, da je že večkrat razvil svoj finančni načrt. Davčne predloge, ki so predložene v svrhu pokritja regulacije uradniških plač, je sedaj vzel iz celotnega načrta in jih predložil, ker bi jih bilo mogoče sedaj hitro rešiti in bi se s tem pridobilo pokritje za zvišanje plač, ki je nameravano 1. januarja 1912.

Minister je nato govoril o rentnem poslu v zvezi z zavarovalnimi družbami in je izjavil, da je ob sedanjih razmerah našega rentnega trga le pozdravljati, če se dobi zmerena svota z rentnega trga in se da zavarovalnim družbam priliko, da napravijo svoj posel tudi na zanje koristen način.

Govorec o proračunskem provizoriju je poudarjal, da se brez proračunskega provizorija ne bo dalo postavno urediti finančno gospodarstvo prihodnjega leta. Upa, da se mu bo posrečilo v odseku dokazati, da ne zahteva od zbornice nič nepravlega, in prosi zbornico, naj sprejme proračun in posebno proračunski provizorij.

Ostro je govoril, toda skoraj pred popolnoma praznimi klopi maloruski poslanec Konstantin Lewyckij, ki je odločno dementiral govorice o malorusko-poljski spravi in si prepovedal, da bi se Poljaki ob vsaki priliki kazali kot nekaki varhi Malorusov.

Češki agrarni poslanec Sedláček je v značilnih besedah poudarjal, da se Čehi ne boje nobenih groženj in da se čutijo bolj močne, kakor pa si mislijo in žele gotovi gospodje! Njegova izjava so izzvala pri Čehih viharno odobravanje.

Na koncu se je predsednik draginjskega odseka, posl. Mandić, izjavil, da je odsek že izdelal poročilo o uvozu mesa in sladkornemu kartelu in da je predložil zbornici v eni prihodnjih sej.

Interesanten je bil predlog poslanca dr. Kramarja glede uvedbe ženske državno-zbornice volilne pravice. Predlog je med drugimi podpisal tudi češki poslanec pater Šillinger, ki torej noče, da bi veljala določba kanoničnega prava: „mulier taceat in ecclesia“ (ženska naj molči v zboru) tudi v političnem življenju.

Predlagatelj je posebno naglašal, da s tem predlogom le obnavlja svoječasno tozadevno akcijo.

Kakor je znano, je med drugimi svoječasno posl. dr. Rybář predložil državnemu zboru zahtevo tržaškega in goriškega žensstva po priznanju politične enakopravnosti ženstva.

Seja je trajala do 4. pop. — Prihodnja seja se vrši v ponedeljek, dne 6. novembra t. l.

Delegacije.

(Izvirno.)

DUNAJ 28. Delegacije bodo sklicane na dan 27. decembra 1911.

Parlamentarni položaj.

(Izvirno.)

DUNAJ 28. Razburjenje poslednjih kritičnih dni je parlamentarno javnost utrudilo in tudi najsenzacionalnejši dogodki ne vzbujajo več one mrzlične pozornosti, s katero so prej zasledovali poslanci vsako fazo notranjega političnega položaja.

Kakor kizmet pričakujejo stranke stvari, ki imajo priti in danes dopoludne so bile že vse pripravljene nato, da pride kabinet z dvema češkima ministroma.

Kakor vse kaže, prične ministerski predsednik baron Gautsch že jutri z rekonstrukcijo kabineta.

V dobro poučenih čeških krogih se za-trjuje, da se jutri vrši ministerski svet, v katerem se sklene demisijska kabineta. Baron Gautsch se potem še jutri ali pa v pone-

deljek oglasi pri cesarju in mu predloži demisijsko čelga kabineta. Cesar bo demisijsko sprejel, obenem pa bo poveril zopet barona Gautscha, da sestavi novo ministristvo.

Baron Gautsch sestavi strogo birokratični kabinet, v katerem ostanejo od sedanjih ministrov edino-le naučni min. grof Stürgkh, dnmobranski minister Georgi in najbrž tudi poljski minister Zaleski.

Od izvrstno informirane strani so izvedeli češki poslanci, da izgine za vedno tudi sedanjí justični minister dr. Hohenburger, katerega nadomesti najbrž predsednik brnskega nadsodišča, vitez Bleyleben, znani prijatelj Čehov. O ostalih resortih se ne ve nič. Na Češkem se povdarja, da so vsa dosedaj imenovana češka imena vse le prazne kombinacije.

Na čelu novega kabineta začne baron Gautsch takoj zopet pogajanja, ki naj bi mu zagurala vsaj to, da spravi pod streho vsaj tako imenovane državne nujnosti.

Novo ministristvo najbrž ne bo vživalo na nobeni strani posebnih simpatij.

Nemški „Nationalverband“ ostro povdarja politiko proste roke, med Čehi jih je pa tudi mnogo, ki nasprotujejo enotnemu nastopu.

Ministrski predsednik bo deloval z vsemi sredstvi nato, da pridobi stranke, toda kakor vse kaže, ne stoji zanj horoskop preveč ugodno. Toda tudi če bi se mu posrečilo pridobiti stranke, vendar pa se ne obeta novemu kabinetu dolgo življenje, kar se je zlasti pri Poljaki pokazalo z dejstvom, da ne polagajo posebne važnosti na celo stvar: se pač z jeklenimi koraki vedno bolj in bolj približuje ekselencia Bilinski! — Ker ne pripisujejo dolgega življenja novemu kabinetu, tudi nočejo v novem ministru še enega resorta, ki bi jim sicer pripadal.

In vse to ni popolnoma neopravičeno, kajti tudi pri Čehih se vedno odločnejše zahteva politika proste roke, posebno se radikalci z vso silo upirajo vstopu v vladno večino. — Ob takih razmerah celo lahko pride do tega, da se razdere enotni češki klub.

Merodajni češki krogi izjavljajo, da ostane tudi še nadalje češki enotni klub, proglasile naj bi se le načelo politike proste roke. Seveda pa pomenja to, da ne bi bilo trdne večine, ki je nujno potrebna za trajno ozdravljenje parlamentarnih razmer.

Druga nevarnost pa preti Gautschu tudi iz Prage, kjer je položaj postal znatno težavnejši, ker so češki dež. poslanci odložili zastopstvo v komisiji za češko-nemška pogajanja. Danes je prišel v parlament predsednik praške nacionalnopolitične komisije grof Clam-Martinic, ki je konferiral s češkimi in nemškimi voditelji ter jih svaril pred neprevidnimi koraki.

Če se tudi tu ne posreči srečni izhod, potem se je resno bati, da se splošno ustavi parlamentarno kolesje.

Jugoslovani so tudi sedaj, žal, ostali v ozadju. Edino, kar jih more veseliti pri celi stvari je to, da izgine z vladnega pozornišča najhujši škodljivec jugoslovanstva, sedanjí justični minister dr. Hohenburger.

Nujni predlog posl. dr. Gregorina.

(Izvirno.)

DUNAJ 28. Poslanec dr. Gregorin je danes vložil nujni predlog, v katerem se zahteva nujna in izdatna državna pomoč za po suši hudo prizadeto občino Rihemberk, zlasti pa še za davčno pod-občino Brje.

Domače vesti.

Imenovanje novega župnika za Stari Sv. Anton. Iz duhovniških krogov smo prejeli: V kratkem bo imenovan župnik za izpraznjeno župnijo Starega Sv. Antona. Za to župnijo je več prosilcev. Kakor gotovo se je smatralo, da pride na to častno mesto neki odlični okoličanski župnik, to tembolj, ker so druge mestne župnije zasedene po župnikih italijanske narodnosti, ki so vsi mladi.

Sedaj se pa govori, da izvestni navadni razdeljevatelji župnijskih mest zunaj konzistorija silno agitirajo, da bi bil imenovan župnikom neki kooperator pri Novem Sv. Antonu, ki pa ni posebno priljubljen pri mestni duhovščini, in ki je — že gotov, da dobi omenjeno mesto brevi manu — ostal

„Narodna del. organizacija“ v Trstu

vabi na

IV. redni občni zbor

ki se bo vršil

danes, v nedeljo 29. oktobra 1911 ob 10. uri predp. v društveni dvorani v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 2, II. nadstropje

s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo strokovnega tajnika.
5. Volitev v odbor; nadzorništvo in razsodišče in volitive pregledovalcev računov.
6. Slučajnosti.

Trst, dne 23. oktobra 1911.

ODBOR N. D. O.

SVOJI K SVOJIM!

SVOJI K SVOJIM!

nova trgovina moškega blaga

JOSIP SPEHAR - TRST

ulica Santa Caterina št. 9 - Piazza Nuova

je bogato založena z najlepšim in najnovejšim

moškim blagom za jesen in zimo po zelo zmernih cenah.

SPECIJALITETA ANGLEŠKEGA BLAGA.

Velika zaloga in tovarna pohištva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Lucia 5-18

Via S. Lucia 5-18

BOGATA IN LEPA IZBERA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJ DELO SOLIDNO in vsakovrstnih stolle. CENE ZMERNE.

„Alla città di Lione“, Trst, Borzni trg 3.

ZIMSKA IN JESENSKA SEZONA.

Velvets pravi angleški

za kostime in obleke, velour du Nord za jopiče in plašče, Sealskin-Peluches angleški za obleke.

Svilenine

za toalete, obleke in bluze v bogatem izboru po tovarniških cenah! Uzorci za deželo franco.

— ZDRAVNIK —

dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)

ordinuje na svojem stanovanju v Trstu

Corso št. 12

od 11½ do 1½ in od 4½ do 5½ popoldne.

TELEFON 15/IV.

338

Alfr. Fränkel

(Delniška družba)

Trst, Corso št. 27.

Podružnica:

ulica Cavana št. 11

Podružnice:

v Ljubljani in v Zagrebu

Nobena

razprodaja

in nobena

množina blaga

ne more konkurirati z NIZKIMI CENAMI z ozirom na trpežnost našega blaga izdelanega v lastni tovarnici.

109 filijalk. — 1200 delavcev

PRIMER:

Moški čevlji . od K 7— do 17
Ženski čevlji . > K 6:50 > 18
Nizki ženski . > K 3, 3:80, 5, 7:50, 10, 13

Otroški čevlji . > K 2— dalje
Galoše iz gum. > K 4— do 8—

Na debelo bi se dovolile razprodaje še v nekaterih mestih Istre, Goriške in Dalmacije.

ČREVLJI

Grodjeur Welt

Novo skladišče

Veliko skladišče Klobukov

dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robcev, moških nogovic itd. itd.

K. CVENKEL Trst, Corso 32

Cene zmerne. - Postrežba točna in vestna

Narodna trgovina.

2066

Narodna trgovina.

URAR in ZLATAR

Romeo Panzeri

ul. Barriera vecchia 19

popravi vsako žepno uro za K 2, ista cena za vsako mogočo poškodbo. Za repert. kronometre in druge komplcir. ure nize cene. Popravil se izvršijo takoj, natanko, točno.

Kupujte narodni kolek!

„CIRIL ŠUC“
TRST ul. Concordia št. 4 TRST
Priprava slavnostnih oblačil svojih trgovin je atvin in kolonialnega blaga. Testenine „P-KATETE“, domače in napolitanske, trevisanske (Treviso) ter la tovarne bratje ZATKA. — Vino v steklenicah. Pošilja se tudi na dom ter po pošti. Paketi od 5 kilogramov naprej.
! Cene brez konkurence !

Henrik pl. Chicchio

Via Stadion 35.

Velik izbor Plaque-verzičie garantiranih in pri-veskov. Naprstniki, zapestnice, igle z ali brez dijamantov. Zlate, srebrne, nikelnate ali jeklene ure. — Regulatorji iz prvih tvornic „ZENIT, OMEGA“.

Sprejema vsako popravo z garancijo enega leta

ARTURO MODRICKY

Predajalnica manuf. blaga in drobnih predmetov Trst, ul. Belvedere 32.

Zaloga odev, prešitih od K 6:40 dalje, flanelaste od K 2:40 dalje, volnene od K 3— dalje. Bel fuštanj, piquet barvan, zaves, preproge, triži in volna za zmetnice, malije vseh vrst bombažne in volnene za mornarje, čepice, dežniki, moderci, ovratniki, manšete iz platna in gumija, ovratnice, perilo na meter in izgotovljeno ter drobnarije po cenah, da se ni bati konkurence.

Dr. Al. Martinelli
Cesare Cosciancich
koncesijonirani zobo-tehnik
ordnira od 9.—1. in od 3.—6.
Trst, Barriera vecchia 33
II. nad. Telefon 1708.

CENTRALA V PRAGI.

Ustanovljena leta 1868.

PODRUŽNICE : v Brnu - Budjevi-
cah, na Dunaju - Iglavi - Klatovu -
Krakovu - Kralj. Gradcu - Lvovu - Li-
bercih - Melniku - Mistek - Frideku -
Mor. Ostravi - Olomucu - Pardubicah
Plznu - Piseku - Prostějovu - Taboru

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA

Podružnica v Trstu.

Delniška glavnica: K 80 milijonov. Rezervni in varnostni zakladi: K 20 milijonov.

Brzjavni naslov: Živnostenska — Trst. Telefon 21-57 in 10-78.

Izvršuje vse bančne posle. Sprejema borzna naročila.

Obrestuje vloge na 4%
vložne knjižice po 4%

V tekočem računu po dogovoru.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje, de-
vizne in valute. Daje PREDJME na vred-
nostne papirje in blago. Dovoljuje STAV-
BENE in CARINSKE KREDITE. — Izdaja
promete. Zavaruje srečke proti kurzni iz-
gubi. — Oskrbuje inkaso na vseh tuzemskih
in inozemskih trgih.

Skladišče kož vseh vrst črne in
rumene in črne za čevljarje in sedlarje z de-
lavico gornjih delov čevljev (tomaje). Teletje
kože črne in rumene (Bokskalb). *ošči na
najbolje vrste za barvana čevlje. Naročbe za
vse kraje deželo izvršuje točno in hitro

Lorenzo Gaggianelli

Trst, ul. Case ma 11 (poleg kavarne Sociale)

Češko perje za
postelje

5 kilogramov novega, prerezanega K 9-60, boljšega
K 12—, belga, mehkega, prerezanega K 18 do
24, čisto belega, mehkega K 30 do 36. — Odpo-
šiljatev franco po povzetju; proti odročilni
poštini se menja blago ali pa vzame nazaj

Benedikt Sachs, Lobes štev. 183
pri Plznu, Češka.

Pekarna in slaščičarna

Josipa Zvadlal

Trst, Via S. Marco št. 15.

Kruh svež trikrat na dan. Vino in likerji v
steklenicah. Sprejema se kruh in drugo v
pecivo. Postrežba na dom.

Zastopstvo in zaloga glasovitih

PIANINOV

GUSTAVA HOFBAUER, DUNAJ

c. k. dvorni založnik in drugih svetovnih tvrdk
v novi zalogi glasovirjev

JOS. MINARIK - TRST

Piazza Goldoni št. 12, I. nad.

Pianini od 500 kron dalje. Eleganca — soli-
darnost — jamstvo. Poprave — zmerne cene
obroki — na posodo — ugašenja.

Aless. Giordani

Specijalist za zdravljenje kurjih oces, diplo-
miran ranocelnik

Ambulat. Corso 23, I.

Ozdravi takoj navadna in
zastarana kurja oca ter jih
izdere na najnavadnejši na-
čin — brez vsake bolečine.
Garantira ozdravljenje v
tisoč rastočih nontov. Reže
nohte vsake debelosti. Na zahtevo pride tudi na dom

Skladišče oglja in drv

za gorivo, petrolja in stavb. materiala

Josip Miceu

Trst, via San Cillino št. 2 (Sv. Ivan)

Ker se v nekaterih javnih
lokalih razpečuje navadno črno
pivo z prostim označenjem „pivo
dvojnega kvasa“, zato se cenj.
občinstvo opozarja, da je pristno
edino tisto pivo dvojnega kvasa,
katero nosi varstveno znamko

ST. STEFAN

ENRICO ZERQUENICH

trgovina z izgotovljenim pitlom, mode za
gospode itd. itd.

Trst, Passo S. Giovanni 2 (Nasproti Novim obokom)

VELIK IZBOR

moških srajc, ovratnikov, zapetnic, ovrta-
nic, malij, spodnjih hlač, nogavic, rokavic
iz niti in usnjatih, žepnih rut, naramnic in
izpodvez. Dežniki za gospode in gospe ter
palice od K 2-50 dalje — Izdeluje se moško
perilo po meri. Dobro blago. Cene zmerne.

Avtorizovana dunajska šola.

— ustanovljena —

rezanja oblek, izdelovanja oblek in perila

ANA NOVAK - TRST

ulica San Lazzaro 16, III.

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno, izborna ku-
hinja in budjevijsko pivo (nič glavobola). Zmerne cene.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza :
Caserma)

Slovinci!

Kupujte vsi obleke samo v stari in dobroznani trgovini

V. Dobauschek

Trst - ulica Giosuè Carducci II - Trst

Za novo sezono JESEN—ZIMA došle so velike množine gotovih
oblek za moške in dečke, Palto, Ulster, Raglau, zimski jopiči,
jopiči, površniki, hlače, nadalje jopice, spodnje hlače, srajce,
nogavice, zapetnice, kravate, čepice, dežnike, rokavice, na-
ramnice itd. — Platnene monture za kovače in mehanike. — Lastni
izdelek pralnih platnenih hlač za delavce.

Sprejemajo se naročila po meri. Cene da se ni bati konkurence.

Pokusite pivo

češke delniške pivovarne

v ČESKIH BUDEJEVICAH. Je izborne, na plzenski

ZALOGE: način narejeno. ZALOGE:

LJUBLJANA: V. H. Rohman;
POSTOJNA: Emil stotnik Garzaroli;
TRNOVO: Rudolf Valenčič.

TRST: Schmidt & Pelosi.
PULA: Laeko Križ.
REKA—SUŠAK: An. Sablich.

Dobro jutro! Kam pa kam?

„Grem kupit par čevljev.“ — „Ako hočete
biti dobro postrežen, Vam svetujem, da greste

v ulico Riborgo št. 31

(„Al buon Operaio“)

tam dobite vsakovrstno obuvajo od najfinejših
do najnavadnejše vrste po nizki ceni. SVOJI
K SVOJIM! — Priporoča se lastnik

M. IVANČIČ.

Čistilo za snaženje čevljev

Zastopstva in zaloga:

Eugen Jurčev, Trst, ulica Arquedotto št. 9.

TELEFON 278 IV.

Pekarna VEKOSLAV GUL

TRST, Piazza Caserma št. 4,
podružnica Via Caserma št. 13.

Vsak dan večkrat svež kruh, raznovrstne
sladčice, biškotini, bomboni in šokolada.

Najfinejša moka po zmernih cenah.

Vsprejema se v peko pecivo vsake vrste.

POSEBNOST: vsakovrstni likerji in

vino v steklenicah.

Tovarna zrcal P. REVEL

odlikovana na razstavi v Rimu leta 1911 z zlato kolajno in križcem velike nagrade,
na mednarodni razstavi v Parizu z zlato kolajno in veliko nagrado

TELEFON 313, rim. II. TRST, ulica Giulia št. 41. TELEFON 313, rim. II.

Kristali, zrcala, stekla, brušenje, posrebevanje, smirkanje,
pregibanje, dekoracije na kislino in smrek.

Reklamska ogledala. Vezanje z medjo in nikljem. — SPECIJALITETA:
Posrebevanje zrcal, ki se ohranijo pred vlažnostjo. Kompletna garniture
kristalov in ogledalov za prirejevanje novih trgovin.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu svojo

pekarno in slaščičarno

Trst, ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

Prodaja ves dan svež kruh vsake vrste in sladčice. ZALOGE
MOKE iz prvih mlinov. — Vsakovrstni prepečenol (Biscottini).

JOSIP VATOVEC.

Postrežba:

tudi na dom.

Skladišče žagovine (Segadure)
za ribanje
posipanje po mokroti, snaženje javnih
lokalov itd. ima edino AUGUST KOM-
PARA, Trst, ul. Fonderia št. 3. Prodaja
se na drobno. Postrežba na dom.

Stara grška žganjarna .:

v Trstu, Via Cavana 5. Tu se dobi bogata iz-
bira likovirjev; specijalitete: grški in francoski konjak,
kranjski brinjevec, kranjski slivovec in brinski tropino-
vec in rum. Cene nizke. Izbera grodnice. Sladčice in
zapečenice. Grška masti iz Šija. — Se priporoča
Andrej Antonopula.

Priporoča se mesnica TOMAŽA ZADNIKA
v Trstu, Piazza S. Giovanni št. 6.
6. Prodaja se goveje meso, telečje, janjske, vsakovrst-
na perutnina in sveže meso. 717

Robert Cian, urar Trst, V. Carlo
Ghega št. 8,
prodaja žepne in stenske ure ter spre-
jema vsako popraviljanje po nizki ceni
z dvoletnim jamstvom. 1712

Fran Stopar, Trst, Via Molin grande št.
44. Prodajalna čevljev vsake
vrste in cene. Sprejema naročila po meri in po-
pravke. Cene zmerne. 6954

Za okrepčila o priliki porok, krstov
itd. obrabite se na žga-
njarno AUGUSTO DELL'AGNOLA, v ulici
Riborgo 1 in ulici Maiontona 20, ki ima v
zalogi vsakovrstna dezertna vina, likerje,
bombone in slaščice prve vrste, posojajo
v te namene proti povračilu vseh potrebnih
namiznih servise za vsako število povab-
ljenecov. — Refošk iz izole bateljka K 1 60.

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst.

Via delle Poste 10. — GORIOA, gospoška ulica 7
Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupo-
k niema. 313

Carniel Umberto trgovina s tu- in
inozemskimi pri-
delki. Via Conti 18 (vogal ulice Forriera).
Skladišče testentia, italijanskega riža, naj-
finejših olj, mesnine in sira. Naravno maslo.
Fina vina. Pivo v buteljkah. Postrežba na
dom. Pošto pošiljat vs po 5 kg. Nika aene

Priporoča se mizar M. Majern, ul. Bel-
vedere 28, vogal Torquato
Tasso. Izdeluje spalne sobe in vsakovrstno pohištvo

Mihael Lampe Trst, ul. Molin grande
št. 32. — Pekarna in
sladčičarna. Večkrat na dan svež kruh.
Posebnost vino in likerji v steklenicah. —
Postrežba tudi na dom. 3391

Josip Stofa mizar, mojster, Trst, ulica
Belvedere št. 8. Izvršuje
vsakovrstna mizarstva dela.

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso
št. 5. Trgovina jestvin in
kolonijal. Zaloga sveč, mila in čistila v prid družbi
s. Cirila in Metoda. Priporoča se Ivan Bidove

Skladišče šivalnih strojev

Luigi Gramaccini

TRST, ulica Barriera vecchia št. 25

Cene dogovorne. Plačilo na obroke.

Sprejmo se popraviljanje šivalnih strojev
vsakega zistoma. Prodaja igel, oja in aparatov.
Kupuje in prodaja že rabljene
šivalne stroje. 601

Restauracija FINDING

Trst, Via cologna II

Vsako nedeljo in praznik

PLES

Vstop 50 stotink, po 8. uri 30 stotink.
K PLESU SVIRA MESTNA GODBA.

Odlikovano cvetlično podjetje

M. German

Via Michelangelo Buonarrotti

trgovina Via Ponterosso št. 3.

Na zahtevo se razpošilja splošen katalog z
jesenskimi semeni za cvetlice, zelenjavo,
holandsko čebulo, okraševalne rastline za
salone, vrtove, rože vseh vrst.

Za blaženje bede v Istri

Dva nujna predloga državnega poslanca
Matka Mandiča.

I.

V krajni občini Roč, politični okraj Koper v Istri, ni letos, kakor v drugih krajih Istre, deževalo polne tri mesece. Dolgotrajna suša je uničila skoro vse poljske pridelke, dočim je silno oškodovala senožeti, livade, vinograde itd. Ti poslednji so vendar dolgo kljubovali suši, posebno tam, kjer je globoka in debela zemlja. Vzlic žalostnim posledicam suše nadejal se je kmet vsaj nekolike trgateve v slučaju, da se zemlja vsaj še enkrat pred trgatvijo namoči.

Ali došla je dne 10. septembra silna toča, ki je, debela kakor orehi, suha padala vsaj pol ure in pokrila zemljo do cent. na debelo. Ono, kar ni že poprej uničila suša, je v pol ure odnesla toča, ki se jej bodo posledice občutile še prihodnja leta. Vejice in mladice sadnega drevja, posebno pa one na trti, je stolkla toča tako, da so polja, sadovnjaki in vinogradi izgledali kakor sredi zime.

Tužni narod si v svojem obupu ni znal in mogel pomagati ter čaka s strahom in trepetom bližajoče se zime. Odrasli mladeniči in za delo sposobni moške se pripravljajo za izseljenje v Ameriko, ker nimajo nade, da bi mogli doma prehraniti sebe in svoje.

Zupanstvo se je o pravem času zahtevalo prošnjo na kompetentno oblast, a podpisani stavišajo na podlagi navedenega sledeči predlog:

C. k. vlada se pozivlja, da siromašnemu prebivalstvu občine Roč, ki trpi bedo vsled suše in toče, priskoči na pomoč z izdatno podporo iz državnih sredstev, s katero naj bi se izvela razna potrebna javna dela in bi se tako bednemu prebivalstvu nudila prilika, da si z delom zasluži vsakdanji kruh v predstoječi zimi.

V formalnem pogledu predlagajo, da se ta nujni predlog odkaže odseku za blaženje bede z uporabo vseh v § 42. pravilnika predvidjenih skrajšanj.

II.

Krajevna občina Dolina v političnem okraju koprskem v Istri sestoji iz sledečih davčnih občin: Boljunec, Boršt, Dolina, Gabrovica, Mačkolje, Osp, Prebeneg, Ricmanje in Socerbu, ki štejejo vse skupaj na podlagi ljudskega štetja z dne 31. decembra 1910 leta 5260 prebivalcev, od katerega pa se 90 odstotkov bavi s poljedelstvom.

V tej občini se prideluje — poleg sena za živinorejo — nekaj krompirja, pese za krmo, repe, fižola, graha, koruze, zelnja in nekaj malega ječmena, ovsa in pšenice. Glavni pridelek pa je vino, ki je vinogradniki, ker so v bližini mesta, razprodajajo, da z izkupičkom plačajo davke, doklade, obresti od dolgov, nabavo obleke in obuvla ter druge vsakdanje potrebščine.

Vsled dolgotrajne in hude suše, ki je trajala letos od 13. junija skoraj do konca septembra t. l., je bila letina tako slaba, da se je zaradi pomankanja živil in krme bati lakote in druge bede. Nakosilo se je sicer nekaj sena, toda otave ali drugega sena pa čisto nič. Zaradi tega so gospodarji morali krmiti svojo živino v hlevu s prvim senom in posledica temu bo pomankanje sena in druge krme v bližajoči se zimi. Zaradi suše so pašniki opustili in živine ni mogoče puščati iz hleva, ker ne bi našla pašne. V večih krajih ni bilo vode niti za ljudi, kaj šele za živino, ki so jo morali goniti napajati daleč iz domaćih vasi.

Posetev se je obnesla zelo slabo, ker je nastopila suša ravno tedaj, ko je žito šlo v klasje. Koruze se ni pridelalo niti toliko, kolikor se je je posadilo, ravno tako tudi ni fižola niti za seme. Zgodnjega krompirja je bilo malo, poznega pa nič. Repe, zelnja in pese za krmo prav čisto nič. S trsja, ki je spomladaj kazalo prav lepo, je poleti zaradi velike suše popadalo listje in tako je pridelek vina padel na eno osmino navadnega pridelka.

Letošnja suša je napravila, na travnih, senožitih, pašnikih in polju v tej občini nad 350.000 K škode.

Z ozirom na to, da šteje občina Dolina 5260 prebivalcev, ne bi vsi letošnji pridelki mogli preživiti prebivalstva niti za en mesec in da je treba računati ob vladajoči druginji za preživetve ene osebe vsaj 60 vinarjev na dan, bo stala preživetve vsega prebivalstva v letošnji zimi vsaj 500.000 kron.

Odkod naj vzame to siromašno prebivalstvo tako ogromno svoto? Brez znatne državne podpore absolutno ne more dočakati bližnje prihodnje letine.

Vsled tega stavišajo podpisani sledeči predlog:

Visoka zbornica blagovoli skleniti:
Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da priskoči prebivalstvu krajeve občine Doline v Istri v pomoč z izdatno podporo iz državnih sredstev in sicer s tem, da se izvedejo sledeča javna dela, s pomočjo katerih bi se trpeče prebivalstvo obvarovalo lakote in bede:

1. Ureditev in očiščenje potoka „Rosande“ od Boljunca do zaliva v Žavljah.
2. Dograditev ceste do Kostelca do kranjsko-istrske državne ceste.
3. Ureditev in razširjenje cest, in sicer ovinka pri Krogah, ceste iz Boljunca proti Borštu, naprej skozi Boršt nad Ricmanje na Ključ.
4. Dograditev in poprava ceste skoz Dolino.
5. Gradnja ceste skoz Boko od Socerba na Očizlo-Klanec.
6. Ureditev okrajne ceste skoz Gabrovica ter uravnava klancev na isti cesti pri Ospi in blizu Oreha.
7. Zgradba nove ceste od okrajne ceste „Na Križišču“ pod Dolino čez Mačkolje do okrajne ceste, ki pelje v Osp.
8. Iskanje pitne vode in zgradba novih vodnjakov v Borštu, Zabrežu, Jezeru, Ricmanjih, Logu, Mačkoljah, Krogjah, Prebenegu, Gabrovici, Socerbu in Kastelcu in zgradba napajališč za živino v vseh teh krajih.
9. Zgradbe v Dolini, Boljuncu in Ospi.

V formalnem oziru predlagajo, da se ta nujni predlog izroči z uporabo vseh v § 42 omenjenih skrajšanj odseku za ublažitev bede.

Na Dunaju, dne 24. oktobra 1911.
(Slede podpisi.)

Dr. a Josipa Vošnjaka literarno delovanje.

Dr. Josip Vošnjak ni bil samo odlični politik, temveč tudi spretne pisatelj. V tedanjih časih je bilo sploh zelo priljubljeno postransko opravilo slovenskih voditeljev pisateljstvo in pesništvo. Tedaj se je pričelo naše slovstvo šele razvijati; zato so nam čestokrat nadomestili resnične pesnike in pisatelje — politiki. Seveda je služila njihova poezija v prvi vrsti domoljubni ideji. Mi vidimo, kako zlagajo pesmi dr. Toman, Luka Svetec, Davorin Trstenjak in drugi. Dr. Razlag zлага tudi rodoljubne pesmi ter izdaja celo pesmarico. Vzlic temu Vošnjaka ne smemo šteti v to vrsto pesnikov. Njegove stvari niso brez vsake vrednosti. Dr. Vošnjak je bil pred vsem praktičen človek. Poznal je dobro ljudstvo in njegove potrebe ter je je skušal dvigniti gospodarsko s tem, da je spisal veliko število koristnih narodno-gospodarskih člankov. Že leta 1872 je na povabilo Andreja Einspielerja postal sotruden družbe sv. Mohorja, kateri je ostal zvest do leta 1891, ko je opustil pisateljstvo. V raznih družbinah koledarjih in „Večernicah“ nahajamo raztresenih nešteto njegovih spisov najraznovrstnejše vsebine, med njimi lepo število povesti. Za ljudstvo pisati ni lahko, a dr. Vošnjak je v svojih povestih znal tako lepo zadeti pravo ljudsko struno, da so se rjogovi spisi pri prostemu čitatelju morali omiliti. Za vzor si je vzel Jurčiča. Naj tu navedem par naslovov njegovih povesti: „Troje angelsko češčenje“, „Dva sosed“, „Sin tebe do praga...“, „Obsojeni“ itd. Spisal je tudi daljši roman „Pobratimi“, ki je dosegel velik uspeh, in pridno sodeloval pri „Ljubljanskemu Zvonu“, za katerega je spisal več novel, ki niso brez vsake literarne vrednosti. Tudi v dramatik je poskušal. Njegova „Lepa Vida“ je po Slovenskem splošno znana. Uprizorilo jo je svoječasno tudi naše tržaško gledališče, a igra se še danes po manjših slovenskih odrih. Znani sta tudi drami „Doktor Dragan in „Premogar“ ter veseloigre: „Ministrovo pismo“, „Ženska zmaga“, „Resnica oči kolje“ in drugo. Seveda je danes večina teh iger pozabljena, a svoj čas so bile Vošnjakove stvari zelo igrane.

Razum tega je izdal politično knjižico „Kaj čemo“, kjer našteva slovenske narodne zahteve. Vošnjakovo največje delo pa so njegovi „Spomini“, ki jih je pred šestimi leti izdal „Slovenska Matica“ v dveh knjigah in ki so edino slovensko delo te vrste. Kakor so ti „Spomini“ neprecenljiv vir za vsakogar, ki se hoče poučiti v naši politični in kulturni zgodovini, tako imajo eno napako: pisani so zgolj fragmentarično in brez gotovega sistema. Material je razvrščen povsem nepregledno, večkrat brez notranje zveze, kar seveda čitatelja zelo moti. A vse to ne jemlje knjigi one vrednosti, ki je zlasti za našo mlajšo generacijo neprecenljiva, ker najde v tej knjigi zgodovino one dobe, ki je za slovenski narod morda najvažnejša.

Poslednjič je prijel dr. Vošnjak pero v roko letos in napisal v znanstvenem dvomesečniku „Vedi“ dodatke k svojim „Spominom“, ki so izredno zanimivi in pisani zelo živahno.

Pokojni dr. Josip Vošnjak je bil kot pisatelj precej plodovit in vsestranski. Pisal pa je v prvi vrsti za praktične, vsakdanje potrebe; zato seveda večina njegovih stvari nima posebne umetniške vrednosti. Vendar je s svojimi spisi skušal povzdigniti ljudsko kulturo in izobrazbo, kar je bil tudi njegov namen. Tudi na tem polju je oral ledino in deloval kot kulturni delavec. Zato mu ohranimo Slovenci trajen spomin!

—O.—C.

Železnato Kina-Vino Serravallo

za bolehnne in rekonvalescente

Provroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje tudi organizem

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar se je treba po bolezni ojačiti.

Odlikovano s 22 kolajnami na raznih razstavah in s nad 6000 zdravniškimi priporočili.

Izborni okus. Izborni okus.

Lekarna Serravallo - Trst

: Na obroke! Jakob Dubinsky : Na obroke!

Trst, ulica dell'Olmo šte. 1, II. nadst., Trst

velika izbira izgotovljenih oblek za gospode

manufakturnega blaga ter moške in ženske suknje.

Ugodni pogoji za plačila na obroke.

Cene brez vsake konkurence. — Solidna postrežba.

107

Kdor odpotuje

naj se preskrbi z vsem potrebnim v novi trgovini D. ARNSTEIN „All' Alpina“ v Via Sebastiano šte. 7.

Bogata zaloga zadnjih novosti, kovčkov, torb, torbic, športnih potrebščin itd. MLUVI ČESKY!

HOTEL TRATNIK

„ZLATA KAPLJA“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

(v bližini kolodvora)

Lepe zračne sobe. Električna luč. Priznana dobra kuhinja. Izborne pijače. Nizke cene. Lepi restavracijski prostori in povsem na novo urejen velik senčnat vrt.

Doktorica :: Klara Kukovec

ima SVOJ AMBULATORIJ

za ženske in otroške bolezni

v Trstu, Piazza della Borsa 7, II.

Ordinuje od 3—4½ ure pop.

Stanuje pri Sv. Ivanu (Vrdela) št. 1049.

TELEFON 19-86.

Pekarna, slaščičarna

s tovarno biskotov

in zalogo vin v buteljkah. — Skladišče moke iz prvih mlinov.

Prevezajo se pečenje in naročila za ženitve in krste. — Kruh svež trikrat na dan pri

FRANCESCO BLAZINA

Trst, via Giulia št. 25.

:: ZOBOZDRAVNIK ::

Dr. Hinko Dolenc

ordinira

ulica S. Lazzaro št. 23.

Sprejema od 9—1, 3—6.

SLOVANSKA KNJIGARNA IN TRGOVINA PAPIRJA

JOSIP GORENJEK

Trst, ul. Caserma 16.

POLEG KAVARNE COMMERCIO

Poštna naročila obavljajo se isti dan.

Brzojavna adresa: ::

:: GORENJEK - TRST

:: TELEFON 21-15. ::

Najbogatejša zaloga knjig, papirja in pisarniških potrebščin. Velika zaloga muzikalij, molitvenikov in časopisov

Odlikovana krojačnica

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST

izvršuje civilne obleke in vsakovrstne uniforme.

Cene zmerne. — Delo solidno.

Vekoslav Švagel - v Trstu, ulica Giulia št. 11

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino jestvin in kolonialnega blaga. Ta trgovina - dobro poznana od Slovencev v Trstu, v okolici in in na deželi se pod vodstvom gosp. Jakoba Bambiča - postreže enako dobro sl. občinstvu z blagom prve vrste in po zmernih cenah. — Zaloga otrobov, korusa in moke.

PRODAJA NA DROBNO IN NA DEBELO.

Priporoča tudi svojo prvo in staro trgovino jestvin v ulici Farneto 10.

ŽGANJARNA ROBERT DIEHL

priporoča svojo doma
žgano štajersko slivovko,
borovničevce, brinjevece,
tropinovec, vinsko žganje
in KONJAK.

CELJE

**: Ignazio Potocni :
Ulica Riborgo 28, vogal ul. Beccherie.
VELIKA IZBERA**
Izgotavljenih moških oblek za odrasle
in za dečke; specialiteta: volneni in
platneni kostumi, jopice iz alpagesa.
Velika izbora blaga za moške.
Izdelujejo se obleke po meri. —
Cene, da se ni bati konkurence.

Hermangild Trecca
Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
VENCI
od porcelana in biservov vezanih z me-
dno žico, od umetnih cvetov s tra-
kovi in napisi.
Slike na porcelanastih ploščah za spomenike
najnižje konkurenčne cene.

ANTON ZAVADLAL
Trst, ul. Istria 12 (pri sv. Jakobu)
Priporoča svojo **PEKARNO** in **SLADČIOARNO**
Vedno na dan svež kruh in slaščice. Zaloge moke
vsake vrste in prvih mlinov. Likorji in vino v ste-
klenicah. Postrežba na dom. — Priporoča tudi svojo
staro in dobroznano pekarno v ulici
Maroo Pollo št. 6 (vogal Concordia)
katero vodi gospodar sam.

Nova : čevljarska : delavnica
Ignac Žiberna
Piazza Sansovino 8 (na zgornjo stran
predora Montuza)
Izdeluje in popravlja vsakovrstna obu-
vala za moške, ženske in otroke; spre-
jema naročila po meri.
DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Nova prodajalna slatarja - urarja
Alessandro Zamaro, Trst
Corso št. 23
BOGATA IZBERA prstanov, uhanov z
demanti ali brilanti in brez istih.
Veržice, priveski, apesnice, zlate in sre-
brne ure, stenske ure itd. itd.
Popravlja, vkupuje in zamenjuje. Izvršuje
tudi vsakovrstno rezbarije.
Cene smerne. Cene smerne.

Sukno
za moške in volneno za ženske
obleke, nove mode, razpošilja
— najceneje —
Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v Celju.
Vzorci vsakemu poštino prosto.

WALDPERLE brez alkohola me-
šana z mineralno
vodo Selz je izborna osvežujoča pijača.
Jovarne Waldperle, Moritz Löw, Bino Jusovice

Prodajalnica manufakturnega blaga
Enrico de Franceschi
Trst, ulica delle Poste št. 10
(vogal ulice Valdirivo)
VELIKA IZBERA bombaževine, triža,
fuštanja, volnenega blaga, izdelanega
moškega in ženskega perila in drobnarij
po najzmernejših cenah.

Zaloga in delavnica za kožuhovalne
F. VIDALI, Trst, via S. Lazzaro 22
Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhoval.
Shranjuje kožuhovalne z Jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo
tvrdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec
SPREJEMA V IZVRŠITEV:
vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE,
VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, Cerkve, JAVNA POSLOPIJA itd.
kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme
LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.
Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.
Parketna tvornica opremljena z najnov.
stroji nudi parketne de-
ščice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!
Strgarski oddelki nudi vse v strgarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!
Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka
interesantom brezplačno.

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici.
Prodajalna čevljev v Trstu, ul. Barriera vecchia 38.
Ima vedno v svoji zalogi bogato izbero vsakovrstnih
čevljev lastnega izdelka za vsaki stan. Toplo se pri-
poroča posebno Slovincem v mestu in okolici, da se
pridno poslužujejo domačih izdelkov naše zadruge.
SPREJEMAJO SE TUDI POPRAVE.

Trgov. - obrtna zadruga v Trstu
via S. Francesco d' Assisi 2, I. n.
kjer je bila prej „Trž. posojil. in hranilnica“.
Peštno-hranilniški račun 74679. TELEFON 16-04
Sprejema hranilne vloge od vsakogar, tudi če ni član,
in jih obrestuje
4 1/2 %
Sprejema tudi vloge po 1 K na teden, tako, da se po
260 tednih dobi Kron 300.—
Sprejema hranilne knjižice tujih zavodov in jih realizuje
ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
Daje posojila na razne obroke in proti mesečnim od-
plačili po K 2 od vsake K 100, tako, da se posojilo
odplača v petih. — Deležni so po K 20 in po K 2
Nadaljna posojila se dajejo v uradu med uradnimi urami, ki so: to
delavniških od 9. do 12. dop. in od 3. do 5. pop.
TRGOVSKO-OBRTNA ZADRUGA registrirana zadruga z
neomejenim jamstvom.

Varstvena znamka: „SIDRO“.
Liniment Capsici Co.
nadomestek za
SIDRO-PAIN-EXPELLER
je kot najboljši, bolečine lajšajoče in
odvajajoče sredstvo za drgnjenje pri oze-
bljenju splošno priznano; dobiva se za
80 vin, 140 K in 2 K v večini lekarn.
Pri nakupu tega povsod priljubljenega
domačega zdravila naj se vzame le ori-
ginalne steklenice v skatljicah z našo
varstveno znamko „Sidro“, potem se je
gotov, da se je dobilo pristi izdelek.
PRI ZLATEM
Dr. Richterja lekar. LEVU, Praga
Elizabetna ulica št. 5, novo.

Hans Scheidler
zobotehnik
bivši: prvi
zobotehnik **Dr. Ferdinanda Tanzer**
Sprejema od 9—1 in od 3—6. 575
Trst, Piazza C. Goldoni št. 5. II.

FR. ŠEVČIK, puškar, Ljubljana, Židovska ulica št. 7.
priporoča svojo svojo veliko zalogo PUŠK in SAMOKRESOV lastnega izdelka,
kakor tudi belgijskih, avstrijskih in
škotskih strogo preizkušenih pušk,
za katere jamčim za dober strel.
Posebno priporočam lahke tro-
ceve in puške Boock & Kruppovi
cevni za brezdimni smudnik.
Priporočam tudi veliko zalogo
vseh lovskih potrebščin po naj-
nižjih cenah. — Popravila in na-
ročbe se izvršujejo točno in za-
neslljivo. — Cenovniki na zahtevo
zastonj in poštino prosto.
Točna in solidna postrežba.

Ferdinand Fürst
:: TRST ::
ulica Miramar št. 21.
Telefon št. 17 03.

**Velika zaloga koruze,
krompirja in ovsa.**

Bogomil Pino
== urar in zlatar ==
Trst, ulica Vincenzo
Bellini št. 13
nasproti cerkve sv. Antona novega
Bogat izbor ur
vsake vrste, kakor tudi
uhanov, prstanov z dija-
manti in brez dijamant-
ov, ženske veržice, zlate
in srebrne za moške,
vse po konkurenčnih cenah.

-I- Giulio Reddersen -I-
TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23
:: TELEFON št. 813 ::
Kirurško orodje, ortopedični aparati,
Modeli, umetne roke in noge, bergije,
klini pasi, elastični pasi in nogavice,
elektroterapevtske priprave, aparati za
inhalacijo.
SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdrav-
ljenje. Potrebščine iz guma in nepredelnega
blaga.

ODLIKOVANA
tržaška prodajaln. obuv
ULICA GIOSUÈ CARDUCCI ŠT. 21
Razn različen izbor najfinjših moških in žen-
skih obuv po najnižjih cenah se prodajo tudi
po izrednih cenah:
Usnje Boxcalf s trakovi . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10 50
Usnje Boxcalf z zaponi imi Triumph po K 10 50
Enaki za dečke 1 K manj. — Vaskov. blago I. vrste.
Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Slovenci! Slovani! Poslužuj-
te se vsi
edino slovenske urarne in zlatarne v
Trstu, Via del Rivo 26. Vsako popravo
jamči se za 2 leti, istotako tudi vsako
naročbo. Prihaja tudi na dom. — Svoji k
svojimi! Udani ALOJZIJ POVH.

Nova slovenska trgovina za
izgotavljenih oblek in blaga
MARTIN SKAPIN
TRST — ulica Areata št. 19 — TRST
VELIKA IZBERA
oblek za moške in dečke, hlače, jope,
platnene obleke ter raznotero perilo. Spre-
jemajo se naročila po meri vseh gori
omenjenih predmetov. Specialiteta hlače
za delavce. — Vse po konkurenčnih cenah.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =
Dr. J. Čermák V. Tuscher
zobozdravnik konces. zobni tehnik
.. TRST ..
ulica della Caserma št. 13, II. n.

Čevljarnica „Alla Sartorella“, Trst
VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADČIOARNE GATTE)
Velika izbora vsakovrstnih čevljev za
moške, ženske in otroke. — Blago iz-
vrstno in cene zmerne.

(za cerkvijo sv. Antona novega).

Samo dobro blago.

Obleke po meri.

Točna, solidna postrežba.

1 kilogram sivega spahanega perja K 2—, boljše-
ga K 240, polbelega K 360, belega K 480, prve
vrste mehkega K 6—, boljše-
ga K 840, belega K 12—, najfinejšega prnega
perja K 1440. Izdelane pernice iz debelonitnega,
rudečega juleta, 1 pernatna odeja ali blazina
180 × 116 cm po K 10, 12, 13, 18, 21, 200 × 140
cm po K 13, 15, 18, 21, 1 podglavna blazina
80 × 58 cm pe K 3, 350, 4, 90 × 70 cm po K 450,
550, 6, tridelne žimnice za 1 posteljo po K 27—,
boljše po K 33—. Pošiljanje franko proti povzetju
od K 10— dalje. Menjava dovoljena. Za neuga-
njajoše se denar vrne. Poskušnje in ceniki prosti.

Artur Wollner, Lobes 183 pri Plznu (Češko).

Ustanovljeno 1890.

PRITIKLINE. — REGISTRATORJI.
AMERIKANSKO POHIŠTVO.
= TVORNICI ŽIGOVA. =

Velika izbira moških in
ženskih čevljev. - Po
prave se izvršujejo to-
no in solidno

po zmernih cenah

Podruž. via Riborgo 28

Kadar kupujete pri tvrdkah, katere oglašajo v „Edinosti“, sklicujte se vedno na oglas v našem listu, ker fako bodo znale dotične tvrdke, da pri-
našajo oglasi, ki jih uvrščajo v Edinosti, dobilek, in radi tega bodo uvrščale svoje oglašje tudi v bodoče v našem listu. Za to boste boljše postreženi, zraven tega pa pomagajte s tem ma-
: terijalne listu „Edinost“ :

Je dospela :: partija porcelanaste

Posode

A. BAMBIČ.

FORTE, ENERGO, DURABILITÀ,
MORTE ASSASSINANDO DISCHI

Stabilimento

DISCHI
COMUNITI E CELEBRITÀ

Grafico Friestine

Piazza Borsa 13
Ip Telefono 742

Prodaja na obroke!

KOLINSKO CIKORIJO!

I. dobitok 30.000 K vrednosti. — Vrednost vseh dobitkov 70.000 kron.
Srečke v vseh menjalnicah, loterijskih kolekturah in trafikah.

[illegible]

Vse po tovarniških cenah.

Stran VII.

Pristni linoleum	K 2·50 m²
Podolgate preproge 67 cm.	1·80 met.
Preproge v vseh velikostih z varnostnimi ogli iz kovine 150/200	K 7·90
200/300	K 15.— itd.
Gospodarski predpasniki iz voščenega platna	K 2·50
Namizni prti 85/115 cm	2·80
" 65/150 cm	1·80
Površniki iz gumija od K 20 dalje.	
Podrjuhe	po 70 stot.
Ovratniki iz kavčuka	50 "
Manšete iz kavčuka	60 "
Pošilja se tudi na deželo. —136	

Telefon 1766. Telefon 1766.

600 komadov, med temi pozlačena
ura za K 4-20.

Krasna, pozlačena, najfinejša ura Anker-Remont s pozlačenim številnikom; ista ima dobrodošlo 36-urno kolesje, za kar se jamči 3 leta, 1 krasna ovratna gila s Simili-brilantom. 1 pozlačen prstan s pon. kamnom za gospode ali gašpe, 1 krasen collier iz okoli 150 rjensalskih perel, najmodernejši nakit za dame, 1 krasna garnitura gumbov za zaplestnike, ovratnike in prsi, zajamčeno 3%. Double-zlata s patentiranim zatvorom, 6 platnenih robcev, 1 eleganten žepni črnilnik iz nikla, 1 krasno zrcalce, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 fr. vezana beležnica 72 angleških peres, 20 različnih komadov za korespondenco in še 396 drugih predmetov ki so koristni in neobhodno potrebni. Vse skupaj z zlato ur. vred. ki sama velja dvakrat toliko, stane samo K 4:20. Odpošlaja po povzetju ekspozitna tvrdka

Kdor kupi 2 paketa dobi še zastonj zraven iep no-
žič z dvema rezili Pri več nego 2 paketih, za vsak
paket po 1 nožič. Za to kar ne ugaja, se vrne de-
nar. Torej je izključen vsak riziko.

**Oglase treba naslovijati na
inzeratni odbolek „Edinoeti“**

Trst, Campo Belvedere št. 3

Toči se novo prvovrstno splitsko vino,

• • • • črno, opol in belo. • • • •

CENE ZMERNE. ===== CENE ZMERNE.
 Na debelo posebne cene.

VELIKANSKI IZBOR
posteljnih odev iz bombaževine, volne in prešite, lastnega izdelka ;
enako velik izbor platna, bombaževine, trliža, volne in žime za žimnice.
Malje vseh vrst in cen in razne vrste izdel. perila za ženske in moške.

 Prodaja vseh teh označenih predmetov prične v gori
omenjenih prostorih jutri po zelo znižanih in primerah cenah.

strlo prsi; Pizzarellu je bilo zlomljenih več reber in je zadobil tudi notranje telesne poškodbe; Herminiju Vičevčicu je bila zlomljena desna roka; soproga Forti sta bila le lahko poškodovana, edino soproga Vičevičeva, kakor smo omenili, je ostala nepoškodovana, ker ni bila prišla pod avtomobil.

Pizzarella so prenesli v bolnišnico v Latisano, vsi drugi so prišli včeraj zjutraj z brzovlakom južne železnice ob 7.40 v Trst. Vičeviča so s kočijo odpeljali v mestno bolnišnico, drugi so šli vsak na svoj dom. Truplo Rovera pokopljejo v Latisani, avtomobil se je razbil, a je bil last Frana Komta iz Trsta.

S pestmi proti redarjem za — svobodo! Predsinočnem se je pleskar Alojzij Senigaglia, star 38 let, spri s Franom Stegu, lastnikom nekega bufeta v ulici Caserma 19. Hotel ga je kar naklestiti. A prišel je pravočasno redar, ki je hudega pleskarja aretirjal. Tedaj pa se je pleskar odločno postavil v bran za zlato svobodo, udaril je redarja s pestmi in se je nazadnje vrgel na tla. Treba je bilo več redarjev, predno so tla spravili v luknjo.

S kladivom po glavi. V gostilni „Carletto“ v ul. Arcata je predsinočnem nastal glasen prepir med 45-letnim natakarnjem Viktorjem Miotti iz Vidma in težakom Francom Candus. Prvi je zgrabil za kladivo, ki ga je dobil v gostilni, in je udaril žnjim težaka po glavi. Ta je bil precej ranjen. Raniteljja so tako aretirali.

Loterijske številke, izžrebane dne 28. oktobra 1911:

Dunaj	75	6	35	44	24
Gradec	49	15	59	89	30

Koledar in vreme. Danes: 21. nedelja po Binkoštih. — Jutri: Klavdij muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, deževno. Temperatura malo spremenjena. Vztočni vetrovi.

Društvene vesti.

Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Barkovljah vabi na redni občni zbor ki se bo vršil jutri, v ponedeljek, ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“ v Barkovljah.

Klub dramatičnih diletantov na Prosoku priredi dne 1. novembra 1911 na dan Vseh svetnikov ob 4. uri pop. v Sokolovi dvorani pri „Delavskem društvu“ na Prosoku ljudsko igrvo v 4 dejanjih: „Na sodni dan“. Spisal P. K. Rosegger (posl. F. S. Finžgar. Vstopnina 40 stotink.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu

vabi na svoj **PEŠIZLET V DOLINO** ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 5. novembra 1911 v civilnih oblekah.

Zbirališče „Narodni Dom“. Odhod točno ob 1. uri popoldne, prihod nazaj v Trst ob sedmih zvečer.

K mnogobrojni udeležbi so vabljeni tudi ostala društva „Tržaške sokolske župe“.

Vaditeljski zbor. Tržaška podružnica S. P. D. vabi vse gg. odbornike na zelo važno sejo, ki bo v ponedeljek dne 30. t. m. ob 8. zvečer v društveni sobi.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

POLITEAMA ROSSETTI. Danes popoldne opereta „Cigan baron“, zvečer opereta „Sirena“.

FENICE. — Danes popoldne opereta „Geisha“, zvečer opereta „Grof Luksemburški“.

EDEN. Popoldne in zvečer varietetna predstava.

PALACE HOTEL EXCELSIOR. Danes koncert od 5. do polnoči.

Nar. del. organizacija.

Plesni odsek NDO naznanja, da se danes ob 5. uri popoldne vršijo plesne vaje v veliki dvorani Narodne Delavske Organizacije, ulica Sv. Franciška št. 2, II. n.

Danes, v nedeljo, ob 10. uri predpopoldne se bo vršil v prostorih NDO ulica Sv. Franciška št. 2, II. nadst. redni občni zbor Narodne Delavske Organizacije po že večkratnem objavljenem dnevnem redu. Člani in članice! Udeležite se v polnem številu tega občnega zbora.

DAROVL

— Velec. gospa Čampa je darovala pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah K 10. Srčna hvala!

— Za slovensko šolo pri sv. Jakobu so plačali za oktober uradniki I. skupine 38 K 77 vin. Srčna hvala!

Vesti iz Goriške.

x Revizija ljud. štetja v Gorici je bila zaključena v četrtek. Ugotovila je v tem kratkem času, ko se je vršila, da je bilo okoli 4 000 Slovencev po krivici vpisanih za Lahe. Ker je bil magistrat pri prvem štetju naštel 6653 Slovencev, znaša izkazano število po reviziji okoli 10.000. — Pravo število Slovencev je seveda večje; mi računamo brez drugega na 12.000. Vsekakor je imela revizija nepričakovan vseh: pokazala je, koliko smejo Slovenci v mestu zaupati občinskim uradom in funkcionarjem. Revizija je ugotovila, da so občinski funkcionarji sleparili kar na debelo. Vlada ima sedaj orožje v rokah, da napravi v mestni hiši red. — Slovencev je v Gorici skoro polovica, mi zahtevamo torej brezpogojno pravice, ki nam gredo po tem številu.

x V Ločniku prede Lahom huda. Ker je to ljudstvo potratno in izdaja vse dohodke za zabavo, ples in za modo, kaj hitro propada. Čujemo, da je v Ločniku nad 100 hiš in posestev na prodaj. Prav bi bilo, ko bi se naši ljudje tu naselili in si z malim denarjem preskrbeli hišico in kos zemljišča. Opozarjamo na to ugodno priliko naše slovenske kolone, ki od roda do roda zama tlačani bogatinom. Pojasnila daja g. Josip Pintar v Ločniku št. 212.

x 40-letniko županovanja bo obhajal dne 4. nov. t. l. župan g. Anton Klančič v Podgori. Podgorci proslave ta dan na izreden način.

x Čez Sočo pri Zagraju bodo delali nov most, ki bo stal čez pol mil. kron. S tem bo dana prilika ljudstvu za obilen zaslužek.

Nova semnja v sv. Križu na Vipavskem. C. kr. namestništvo v Trstu je dovolilo dva nova semnja in sicer dne 5. februarja in 5. novembra vsakega leta. Prvi novi semenj — za živino in kramo — bi imel biti dne 5. novembra t. l. Ker pa je ta dan nedelja, bo semenj v ponedeljek, dne 6. novembra.

Novi društvi. C. kr. namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novega društva: „Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ s sedežem v Podgori. — C. kr. namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novega društva: „Delavsko izobraževalno društvo“ v Solkanu.

Vesti iz Istre.

Pevsko in bralno društvo „Venec“ v Kozini naznanja, da bo imelo v sredo dne 1. nov. t. l. v gostilni gosp. Frana Dobrile svoj XIII. redni občni zbor. Gostje dobrodošli!

Iz Materijske občine. G. dopisniku iz materijske občine v „Edinosti“ št. 299., bivajočemu v Trstu, sledeče v pojasnilo glede dvorazrednice v Slivju.

Nova šolska soba za dvorazrednico se nahaja v pritličju in je iste velikosti in širokosti, kakor razred v prvem nadstropju, ki je že preko 20 let služila in služi še v šolske namene, dokler se ne zgradi novo šolsko poslopje. Sploh sta ti dve sobi v ta namen največji v Slivju in bi se ne dala soba gosp. dopisnika z eno teh sob niti primerjati, da siračno meri svojo na metre, druge pa na centimetre, a svoja okna primerja skoro s cerkvenimi portali, druga pa z mišjimi luknjicami. Meni podtikane vzvišene namene zavračam v obraz g. dopisniku ter ga spominjam na zahrbtno prizadevanje in delovanje potom pisem na c. kr. okr. šolski svet Volosko ter na namerovane izjave na zapisnik v občinskem uradu Materija, kateri zapisnik bi se imel tudi poslati na c. kr. okr. šolski svet Volosko, a ga prejšnji občinski tajnik ni niti spisal, še manj pa odposlal vključ „dobremu“ priporočilu in na prikrita poizvedovanja, na kak način bi prišla edino le gosp. dopisnika soba v vpoštev. — Torej „vzvišene namene“ išče in zasleduje g. dopisnik sam z največjim kopnenjem in podtika to, mesto sebi — drugim. Ni-li to skrajna predrznost, da se celo brez najmanjšega povoda nekako sumniči tudi šolsko komisijo iz Voloske s podtikanjem, da so tu odločevali kak poseben ozir? Ker je g. dopisnik že itak znan in se skriva za hrbtno gosp. odgovornega urednika, mu priporočam, da se tudi on v bodoče podpiše, kakor jaz: Ivan Bubnič.

Druge slovenske dežele

Pri občinskih razredih v Kamniku je zmaga v I. in II. razredu S. L. S. V III. razredu izid ni še gotov. — S to volitvijo pride kamniška občina v klerikalne roke.

Pri občinskih volitvah v Novem mestu je zmaga narodnonapredna stranka v vseh treh razredih kljub velikemu klerikalnemu pritisku.

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 28. Po enem poimen-skem glasovanju je zbornica nadaljevala generalno debato o obrambni predlogi. Prihodnja seja v ponedeljek.

Otvoritev bolgarskega sobranja.

SOFIJA 28. Danes je car Ferdinand otvoril sobranje. Prestolni govor povdarja, da otvarjajo spremembe, ki jih je veliko sobranje na tako srečen način vsprejelo v ustavo, novo dobo za mirni razvoj gospodarskega in kulturnega delovanja dežele. Bolgarija je v tekočem letu utrdila prijateljske odnose z vsemi državami. Bolgarija je zopet pokazala, da zasluži, da je enakovreden člen rodne civiliziranih držav.

Fuzija obeh starčevičanskih strank na Hrvaškem.

ZAGREB 28. Skupna konferenca organizacij obeh pravaških strank v Hrvatski in Slavoniji je po večdnevem posvetovanju sklenila fuzijo obeh skupin v enotno stranko pod imenom „stranka prava“. Predsednikom je bil izvoljen dr. Mile Starčević.

Kolera.

BUDIMPEŠTA 28. Zdravstveni oddelek ministerstva za notranje stvari poroča, da so v pokrajinah na novo obolele za sumljivimi znaki kolere štiri osebe.

Sofija 28. Sobranje je izvolilo predsednikom naprednjaka Daneva.

Petrograd 28. Danes je bilo otvoreno 5. zasedanje tretje dume.

Bukarešt 28. (Rom. brz. ag.) je pooblaščen, da formalno dementuje vesti italijanskih listov o mobilizaciji romunske armade.

Lvov 28. Deželni maršal grof Badeni je obolel. Danes zjutraj se je njegovo stanje poslabšalo.

Berolin 28. Kakor poročajo jutranji listi je bil včeraj sklenjen kartel 60.000 gledališčnih igralcev Nemčije in Avstrije v varstvo in povspesjevanje skupnih poklicnih interesov.

Revolucija na Kitajskem.

Ustaši poraženi blizu Hankava.

LONDON 28. „Reuterjev biro“ poroča iz Pekinga: Uradna brzojavka poroča, da se je včeraj bil v okolici Hankava ljut boj. Revolucionarji so bili poraženi. Cesarske čete so zavzele kitajsko mesto v Hankavu. Dopisnik „Reuterjevega biro“ je zvedel, da je na cesarski strani padlo 40 mož, 150 jih je bilo pa ranjenih. Ustaši so izgubili 400 mož. Casarske čete so uplenile 30 topov.

PEKING 28. Narodna skupščina priporoča, da se osnuje parlament, da se presnuje kabinet ter proglasi amnestijo za vse politične zločine.

PEKING 28. (Reuterjev biro). Unanji urad je objavil, da se v ponedeljek zopet otvori železniški obrat na progi Hankav-Peking.

Ameriški zdravnik Dr. Le Fèvre sporoča naslednje: Naravna Fran Jožef-ova grenčica je pri zaprtih za časa nosečnosti čudežno uplivala. „Franc-Jožef-ova“ voda je onemogočila nadaljno bruhanje in je držala čreva cel čas nosečnosti v normalnem stanju. 1005

Najboljši in najpopolnejši

glasovirji in pianini

se vkupijo najceneje proti takojšnjemu plačilu ali na najmanjše mesečne obroke (tudi za provincije) samo naravnost od tvornicarja

„HENRIKA BREMITZ“

c. kr. dvornem založniku

v Trstu, ulica Tor S. Pietro 2 (Belvedere)

Svetovna razstava v Parizu 1900 najvišje odlikovanje Avstro-Ogrske za glasovirje.

— Katalogi in kondle. gratis in franko. —

TOVARNA GLASOVIRJEV

Pečar & Saksida

v Trstu, ulica della Fornace št. 8.

Prodaja, popravila in menjuje glasovirje, pianine, harmonije, orkestrijone itd. — Uglasovanje izvrstno in točno po nizkih cenah.

„fil' artigiano“

Trst — ul. Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone).

Izgotovljene obleke za moške.

Velika izbira močnih hlač, srajc itd. za delavce. — Jopiči z astrahanskimi in kožubastimi ovratniki od kron 13 do 42.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Martno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj inšer. oddelku.

Fermača, dre leti starega, kratke dlake, kovinaste barve, nemške pasme, vezbanega po suhem in po vodi. Zelo ubogljiv in po ceni na prodaj pri Andreju Žigante na Rižani, pošta Černikal, Istra. 1886

Posestvo na zemljišču pri sv. Mariji Magdaleni spodaj, Trst, s hišo in hlevom se odda v najem takaj, 800 kron na leto. Pisarna Konrad Karol Exner, Piazza Caserma št. 1. Trst. 1892

Sobica meblovana s hrano se takoj odda. G. Boccaccio 5, vrata 18. 1904

Na postaji v Herculjah je bilo ukradeno kolo dne 27. 10. 11. firma Puh je v dobrem stanju vrednost 150 K. Kdor ga najde ali poišče kje da se nahaja, mu se podari dostojna nagrada. Naslov pove inšer. oddelku Edinosti. 1905

Švicarske veznine, vsakovrstno platneno blago, damsko in moško perilo, oprave za neveste, zaloga uzorcev. V. Commerciale št. 3, polunadstropje. 1903

Žgalnica apna v Podgorju v Istri prodaja dobro apno v vsaki množini po nizki ceni. Naročbe na naslov: Anton Filipčič v Podgorju. 1902

Meblovana soba so odda v ulici Commerciale št. 14, II. nad., levo. 1901

Lepa svetla sobica se odda v najem s hrano. Belvedere 57, II. levo. 1900

Oddajo se dve sobi v ulici Commerciale 9, II. 36. 1896

Slovenske igralne karte prodajajo v Trstu: knjigarna J. Gorenjec, ul. Caserma 16., Gregor Zidar & C., Rocci 263, tobakarna Segolin, ulica Industria (Sv. Jakob) in v Sežani: Fran Stofla, trgovec, v Kozini: Ivan Dekleva. 1472

Proda se jako po ceni športna obleka in uni-forme, zimska suknja in gosli. Coroneso 29, vrata 14. 1887

Tovarna sodovke v Podgori pri Gorici priporoča svoj izvrstni izdelek šifonk in pokalice gospodom kretnarjem v Podgori in okolici. Postrežba na dom. Josip Nemec. 1757

Na prodaj so vrata, okna, popolna hišna vrata, tlak, ograje, balkoni, lijkaji, okvirni kamni za okna vsake velikosti itd. — Via Piccardi 18. 1886

Kislo zelje prve vrste 100 kg b.tto kron 24.— 30 kg b.tto kron 7.80. Kra-stavec, peverone, itd. pošilja s povzetjem Anton K. Linek - Znojmo (Česko). 8150

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožukovine v Trstu, ulica Ponziana 131. Telefon 23—56. Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin. Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrsto kožuhovin. 1579

„Vinarska in poljedelska zadruga“

v Dolini

registrov. zadruga z omejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo 5. novembra t. l. ob 3. uri pop.

v stari šoli v Dolini.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Letni račun za upravo l. 1910-11
3. Revizijsko poročilo.
4. Razni predlogi.

NB. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor pol ure pozneje.

NAČELSTVO.

Dobro rodbinsko kavo

priredi že mali dodatek „pravega“ Francka: „s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. — Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO ST. 5 (LASTNO POSLOPIJE).

KUPUJE IN PRODAJA:
VREDNOSTNE PAPIRJE, RENTE, OBLIGACIJE, ZA-
STAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE ITD.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI
NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO LEŽEČE V
JAVNIH SKLADIŠČIH.
SAFE - DEPOSITS. — PROMESE.
BRZOJAVI: JADRANSKA.
MENJALNICA.

VLOGE NA KNJIŽICE
OD DNEVA VLOGE **4%** DO DNEVA VZDIGA
RENTNI DAVEK PLAČUJE BANKA IZ SVOJEGA.
NA TEKOČI IN ŽIRO-RACUN PO DOGOVORU.
ŽIVAHNA ZVEZA Z AMERIKO. - AKREDITIVL
URADNE URE: 9—12, 2^{1/2}—5^{1/2}.

ESKOMTUJE: MENICE, DEVIZE IN FAKTURE.
ZAVAROVANJE
VREDNOSTNIH PAPIRJEV PROTI KURBNI IZGUBI
REVIZIJA ZREBANJA SREČK ITD. BREZPLAČNO.
STAVBNI KREDITI. REMBOURS-KREDITI.
KREDITI PROTI DOKUMENTOM UKRANJA.
BORZNA NAROČILA. - INKASO.
TELEFONI: 1463, 1733.
Filijalke v Opatiji in Ljubljani

227

Točne ure prodaja Emilio Müller

najuglednejša in najsta-
rejša prodajalnica ur v
Trstu, via S. Antonio
(vogal ulice S. Nicolò).
VELIKA IZBERA
verzijs, zlatih, srebr-
nih, kakor tudi sten-
skih ur vsake vrste.
Ustanovljeno leto 1850.

: MIKUS :

naznanja slavnemu občinstvu, da je
odprl poleg svoje pekarnice in sladči-
čarne na trgu S. Francesco 7 tudi
PRODAJALNICO SLANINE
v kateri se dobijo razni salami, sir,
mast, praške in graške gnjati ter
gorke dun. in kranjske klobase.
Priporoča se za obilen obisk. 2014

RESTAVRACIJA AURORA

Trst, ul. Carducci št. 13.

Podpisani se časti naznaniti
cenj. občinstvu, da koncertira
v restavraciji »Aurora« renomir-
ani dunajski damski orkester

VINDOBONA

obstoječ iz 5 dam in 2 gospoda
pod vodstvom gospe ANNIE
LACINE.

Vsaki večer KONCERT

od 7. ure do polnoči. - Zmirom
izbran in nov glasbeni in pevski
program.

Ob nedeljah in praznikih se vrši
MATTINEE.

Od 10. predp. do 1. pop. Večerni
koncert od 4. pop. do polnoči.
Za mnogobrojen obisk se priporoča
JOSIP DOMINES.

IVAN KRZE

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin
od lesa in plešenih skaflov, brent
debov in kad, sodčkov, lopat, rešet, sit in vsako-
vrstnih košev, jerbases in metel ter mnogo drugih v
to stroko spadajo. — **Priporoča** svojo trgo-
vino a ku-
hinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje
emala, kositerja ali cinka, nadalje pasamanterje-
kletek itd. — Za gostilničarje pipe, krog je, zemljeno
in stekleno posodo zavino.

IZREDNA PRILIKA!

Velikanski popusti pri vseh zlatar-
skih predmetih pri
urarju in zlatarju

Noberto Nachtigall
ul. Nuova št. 41.

(PALAČA • SALEM)

52 Zaloga moke prve vrste. 52

Aleks. Rupnick & Co - Trst

ulica Squero Nuovo št. 11

Zastopstva in glavna zaloga
najfinjših vrst pšenične moke in krmnih izdelkov
poznanega valjčnega mlina
VINKO MAJDIČ-a v Kranju.

-- Brzjavlj: Aleksrupnick — Trst. --

Prodajalnica ur Rajmund Bizjak

Trst, Campo S. Giacomo 5.

(slovenska hiša). - Velik izbor
ur na sidro in za gospe. - Izbor
verzijs vsake vrste. - Budilniki K
2-30. Regulatorji Kron 20.
Poprave po najzmernejih
cenah. 51

CANDIDO PIVA

Izdolozatelj in trgovec lesnega oglja izključni
liferant vzajemne zadruge privatnih uradni-
kov, z lastno žago in kladnico žgalnega lesa
v Dobrempolju na Kranjskem, ponuja prve
vrste lesa in lesnega, fosilnega oglja itd. itd.
v svinčnem zaprtih vrečah, prosto na dom
na vsako točko mesta po zelo nizkih cenah.

Podrobna prodaja v ul. del Toro 4.

Isarna ulica del Toro št. 1, I. nadstropje.

TELEFON 20-56.

ZOBOZDRAVNIK UNIV. MED.

Dr. Max Barry Brillant
V. Caserma št. 17, II. (Hiša Terni)

Izdeluje zadelarje z emajlom, porcelanom,
srebrom in zlatom.Izdeluje posamezne umotne zobove, kakor
187 tudi celo zobovje.
ORDINIRA od 9.—12. predp., 3.—5. popol

Tehnična poslovnic

FRANC & KRANC, Trst,
(prej Schnabl & Co. Succ.)

dobavata:

Tangyes najizvrstnejše motorje na bencin, plin, upojni plin in motorje na nafto,
sistem „Diesel“ stoječe in ležeče ustrojbe.Lokomobile na bencin in paro. Prevzemajo delo industrijskih tovarov kakor:
Mlini za moko, stroji za proizvodnjo olja, tovarov leda, stroji za kamenoloma, stroji
in tovarne za cement, stroji in nameščenja za mizarstvo obrt, centralno kurjatev, stroji
za drobljenje različnega blaga, kemične tovarne itd.Nameščenje z električno razvetljavo in prenos moči. Električna vzdigala za
osebe (Lift) sistem Pedretti, kakor tudi vzdigala za blago. Stroji za kovaško in druge
obrti. Moderna transmisije. Sesalke in cevi vsake vrsti.Skladišče vsakovrstnih tehničnih potrebščin. Vsakovrstne cevi. Orodje in
stroji za poljedelstvo in preše za vino. Olje, zamahi, pipe i.d.

„Anduro“ najboljši in najcenejši pokrov hiš.

— Proračuni in obisk mernikov zastoj. —

V LASTNI HIŠI

Tržaška posojilnica in hranilnica

Piazza della Caserma št. 2. — Telefon 952.

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

ki je varna proti vplomu in požaru, v kateri so SHRAMBICE, ki se oddajajo
strankam v najem in sicer

za celo leto kron 30, za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20, za en mesec „ 6

Shrambice so 24 cm visoke, 24 cm široke, 48 cm globoke. Shrambice ne more
drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni
treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način
navajajo štediti svojo deco. Nadaljna pojasnila daje zavod ob uradnih urah.

TVRDKA

GIUSTO STRANSIAK

Ulica Nuova št. 23, vogal ulice S. Spiridione št. 6.

Ponuja veliko partijo bele volne za žimnike po K 2-40 za 1 kg, debelo
platno za žimnike po K 1-10, 1-20 in več na meter. Največja zaloga
čipkastih in platnenih zaves, odej, preprog, jute in koka. Volnene odeje
in pernice. Živalska in rastlinska žima za žimnike.

Blago iz najboljših tovarov po resnično nizkih cenah.

Velika zaloga platna in bombaževine.

oooooooooooooooooooo

Mirodilnica Mario Ferlin

Trst, Sv. Marija M. zgornja 2 (Bivio)

PODRUŽNICA: Sv. Marija M. zgornja 386
bivši Rud. Skerl.Velika izbira kramenlj, barv, šip,
žbljev, petroleja i. t. d.Redilni prašek za pitje svinj, krav, konj, itd.
itd. lekarnarja dr. TRNEKOCZY-ja v Ljubljani.
Prodaja na drobno in debelo.

oooooooooooooooooooo

ALESSANDRO PANCIROLI

Platneno in bombažnato blago

Trst

ulica San Sebastiano št. 6.

Butec! - Še si nisi zapomnil,
da ne kadim drugega ciga-
retnega papirja ali ovitka ::
... kakor edino in vedno le ...

OTTOMAN

